



LEZEN *doet je goed*

Leesboek voor het basisonderwijs



© Copyright 2022
Ministerie van Onderwijs, Wetenschap en Cultuur.
Paramaribo, Suriname

De methode LEZEN DOET JE GOED is eigendom van het Ministerie van Onderwijs Wetenschap en Cultuur. De methode mag niet worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ministerie van Onderwijs, Wetenschap en Cultuur.

INHOUDSOPGAVE

1. Een knipoog van mijn broertje	6
2. Een familiefeestje voor David	8
3. De pratende poes	10
4. De vlieger	12
5. Ammari in de rozentuin	14
6. De vlindertuin	16
7. Hektor en de vreemde poes	18
8. Met oma en opa naar de markt	20
9. Het vogelhotel (1)	22
10. Het vogelhotel (2)	24
11. Het vervoer van onze dromen	26
12. Sibibusi	28
13. Onweer	30
14. Bang	32
15. Ricardo en de kakkerlak	34
16. Snowy	36
17. Wat een koeiengedoe!	38
18. Klaar	40

19. Kokosolie nostalgie	42
20. De mier en de duif	44
21. De grootvader en de kleinzoon	46
22. Schaamte	48
23. De verrassing	50
24. Haren kammen	52
25. In de speeltuin	54
26. De tovenaar	56
27. Tigri	58
28. Het jonge muisje	60
29. Schaafijs	62
30. De dappere gans	64
31. De gans en de ezel	66
32. Lekkers uit de boom	68
33. Slordig broertje	70
34. Van boom tot korjaal	72
35. De korjaal is klaar	74

COLOFON

Dit boek is samengesteld door Ismene Krishnadath, in opdracht van het Ministerie van Onderwijs, Wetenschap en Cultuur.

De teksten 4, 7, 20, 21, 28, 30 en 33 zijn bewerkte teksten uit de methode Van hier en daar en overal.

De teksten 1, 2, 6, 8, 9, 10, 13 en 16 zijn geschreven door Simone Blitin.

De teksten 3,5, 11 en 23 zijn geschreven door Rosanda Courtar.

De teksten 12, 24 en 25 zijn geschreven door Hilli Arduin.

De teksten 14, 22, 26, 29, 31, 32, 34 en 35 zijn geschreven door Ismene Krishnadath.

Tekst 15 is geschreven door Rappa.

De teksten 17, 18 en 19 zijn geschreven door Riane Bledoeg-de Haas.

Tekst 27 is geschreven door Audrey Liauw.

Het Ministerie van Onderwijs, Wetenschap en Cultuur heeft het recht alle teksten in dit leesboek te gebruiken voor de leesmethoden die zij nu en in de toekomst wenst te ontwikkelen ten behoeve van het onderwijs in Suriname. Dit recht geldt zowel voor de papieren als de digitale versies van de leesmethoden.

“Jurmen, tijd om te gaan”, roept papa. Ik ren naar buiten. Wij gaan mama halen. Met de auto rijden wij naar het ziekenhuis. Vorige week bracht papa haar daar naartoe. Toen had mama nog een grote buik. Als we in het ziekenhuis zijn, lopen papa en ik een trap op. Wij komen in een brede gang. Bij de lift blijven wij staan. Papa drukt op een knopje. De lift gaat open. In de lift drukt hij weer op een knopje. De deuren schuiven naar elkaar toe. Langzaam gaan wij omhoog. Wanneer de lift stopt gaan de deuren weer open. Wij lopen naar twee grote witte houten deuren. Daarachter is een lange gang. Langs deze gang zijn er veel kamers. In elke kamer zijn er vrouwen met baby’s. In de laatste kamer zit ze, mijn mama. Ik ren naar haar toe.

Mama zegt: “Dag lieve Jurmen”, en omhelst mij. Bij de wasbak was ik mijn handen met water en zeep. Daarna mag ik dichtbij de baby gaan staan. “Kijk”, zegt mama zachtjes, “dit is je broertje David.” In een bedje op wielen ligt hij. Hij is in een blauwe deken gewikkeld. Op zijn hoofdje heeft hij een groen mutsje. Zijn oogjes zijn dicht. Ik zie een klein neusje en kleine lipjes. Ik zie kleine oortjes onder zijn mutsje. Uit het dekentje steekt hij plotseling zijn handjes. Hij heeft vijf piepkleine vingertjes aan elke hand. Wat zijn die vingertjes mooi. Ik pak heel voorzichtig een handje vast. De tassen van mama zijn al ingepakt. Papa helpt haar in een rolstoel te gaan zitten. Een zuster legt baby David in mama’s armen. Zij stoot mama in de rolstoel naar buiten. Ik mag naast de rolstoel lopen. Papa draagt mama’s tassen. Wij wachten even op de lift. Ik zeg: “Zijn wangetjes zijn mooi roze, mama. Mag ik hem een kusje geven?” Mama glimlacht naar mij. “Geef hem maar een kusje op zijn voorhoofd”, zegt ze.

Wij stappen weer in de lift en gaan nu omlaag. Papa gaat de auto te halen. Wij wachten op hem bij de ingang. Eén oogje van David gaat open en snel weer dicht. Ik fluister: “Mama, hij piept.” Mama lacht naar David en mij. Ze fluistert: “Hij maakt een knipoogje voor je.” De zuster helpt mama instappen in de auto. Papa rijdt naar huis. Wat ben ik toch blij om grote broer te zijn.



Terwijl wij aan komen rijden, zie ik auto's. Zij staan in een rij achter elkaar geparkeerd. Vlak naast onze inrit staat de laatste auto. Mijn grote zus doet de poort open. Papa rijdt naar binnen. Oma Netje en oma Fiene zwaaien ons toe. Mijn opa's staan op het balkon te praten. Oom John en tante Mieke staan in de tuin. Eenieder lacht en is blij. Mama stapt als eerst uit. Ze pakt de baby uit de reiswieg en loopt naar binnen. Ik loop met haar mee. Wij krijgen van iedereen een bosi en brasa. Mama mag gaan zitten op een nieuwe, zachte stoel met een voetenbankje. Tante Mieke neemt naast haar plaats. "Mijn broertje heet David", fluister ik haar toe. Overal rondom ons hangen lichtblauwe ballonnen. Boven de ingang van de deur hangt een slinger. Daarop staat in grote letters: It's a boy.

Oma Fiene neemt de baby op de arm. Ze vraagt wanneer hij heeft gegeten.

"Een uurtje geleden", antwoordt mama.

Oma gaat met David in een hobbelloze stoel zitten. Ze kijkt naar hem en glimlacht.

"Hij slaapt zo switi", zegt ze, en tegen mij: "Nu ben je grote broer Jurmen." Ze kijkt nog een keertje goed naar me. "Hij lijkt op je", fluistert ze. Ze wil David niet wakker maken.

Ze geeft mij een kusje op mijn voorhoofd. Wij mogen gaan eten. Op de keukentafel staan pom, pastei en gebraden kip. Oom John brengt een aardappelschotel, saté en groente naar binnen. Mijn bord is gevuld met heerlijk eten. Ik ga op het terras zitten.

Voor ik de eerste hap neem hoor ik: "Hé Jurmen, we zijn er." Mijn neefjes Jerry en Derry lopen naar binnen. Zij mogen gelijk mee eten. Samen smullen we van alle lekkers.

Oma Netje komt na het eten naar ons toe. Vlak naast mij gaat zij op haar hurken zitten.

Zachtjes zegt ze: "Mama is nog moe van de bevalling. De komende weken moet ze goed uitrusten. Laten we extra lief voor haar zijn. Als je wat nodig hebt, vraag het aan papa. Je kan ook je zus vragen je te helpen. In het weekend mag je bij mij komen blijven. Dan komen je neefjes ook." "Yeah! We gaan naar oma!", roepen we in koor.

"Ssst jongens, de baby slaapt", fluistert oma beslist.

"Gaan jullie nu maar lekker buiten spelen."



Jacinta is een meisje van acht jaar. Ze woont met haar moeder Sammy en broers Dino en Orfeo op Dijkveld. Dino en Orfeo zijn al groot. Dino is vijftien en Orfeo zeventien jaar. Ze houden van hun zusje, maar ze hebben het zo druk met hun vrienden dat ze niet veel met haar spelen. Wanneer de oudere broers gaan voetballen mag Jacinta niet mee naar het speelveld. Ze bedelt zo om mee te gaan, maar mama wil daar niets van horen. Ze baalt daar vreselijk van, omdat ze altijd alleen moet spelen.

Vandaag is het zaterdag. Mama is bezig de garage op te ruimen. Dino en Orfeo zijn op de bromfiets naar hun mati's gegaan. Jacinta zit op haar hurken onder de knippaboom. Ze tekent in het warme zand. Wat zou ze graag een vriendje willen om mee te spelen. Ze zucht diep. Dan hoort ze een zacht geluid. Wat was dat? Jacinta spitst haar oren. Ze heeft het toch echt goed gehoord!

"Miauw."

Daar is het weer! Ze schiet overeind. Nu weet ze het zeker. Opgewonden rent ze naar de schutting. Ze ziet een witte poes met een grappig zwart vlekje op de neus. "Hé, jij hebt echt een funny nose!" zegt ze tegen de poes. Het beestje kijkt haar stilletjes aan. Misschien is hij verlegen, denkt Jacinta. Ze knielt in het zand.

"Niet bang zijn", zegt ze. Ik ben Jacinta. Ik ben acht en heel lief. Hoe oud ben jij?"

De poes komt langzaam dichterbij.

"Je bent zó cute", zucht Jacinta. Ze strekt haar vingers om de poes te aaien. Even lijkt het alsof ze weg zal rennen. "Kom nò, poesje. Kom bij me dan", zegt Jacinta weer met haar liefste stem. De poes maakt een stapje naar haar toe.

Zachtjes aait ze over de vacht van de poes.

"Miauw," hoort Jacinta.

"Hoe oud ben jij?", vraagt ze.

"Aif", miauwt de poes.

Jacinta's ogen worden zo groot als schoteltjes. "Je kan praten!?"

"Aif", hoort ze de poes weer zeggen.

“Je kan echt praten!”, gilt Jacinta vol plezier. “Je bent elf!
Wil jij mijn vriendje zijn?”

“Miaaa.”

“Je zegt ja!” Wat is Jacinta blij! Een poes en eentje die praat! Dat is pas echt cool.
Vanaf dat moment zijn Jacinta en de poes de beste vrienden. Met een pratende poes is
het nooit meer saai in huis.



Hoog in de lucht staat een vlieger. Het is de vlieger van Enrico.

De vlieger is groot en sterk. Enrico mocht de vlieger zelf uitzoeken. Hij was met zijn vader naar een vliegerkraampje langs de weg gegaan. Aan een touw hingen wel dertig vliegers. Enrico vond deze vlieger het mooist. De vlieger is blauw en heeft een gezicht.

Rond zijn gezicht heeft hij groene franjes. Hij lacht met een brede, rode mond.

Hij heeft zwarte ogen. Daarmee kijkt hij rond.

“Wat is het mooi hierboven!”, roept hij. “En wat ben ik knap om zo hoog te vliegen.”

“Vliegen?”, vraagt een duif. “Hoe kan jij vliegen? Zeker aan dat touw.”

De duif lacht hem uit. “Maar ik ben een vlieger”, roept de vlieger beledigd.

“Een vlieger die niet vliegen kan! Roekoe, roekoe...”

De vlieger rukt aan het touw. Hij wil net als de duif vrij in de lucht vliegen. Hij rukt nog eens aan het touw. Floep! Hij is los. De wind blaast hem voort. Maar wacht, wat is dàt nu? Hij duikelt naar beneden. Hij valt in een boom. De vlieger schommelt tussen de takken heen en weer. Het gaat regenen en dikke druppels vallen op zijn gezicht.

Zijn zwarte ogen krijgen tranen en zijn mondhoeken hangen treurig naar beneden.

Hij wenste dat hij weer bij Enrico was. “Help mij toch”, kreunt hij, “Ik ga hier kapot.”

De regen is opgehouden. De buurman van Enrico is op weg naar huis. Als hij langs de boom loopt, hoort hij een geluid. Wat is dat toch? Kreunt die boom zo? Hij kijkt omhoog en ziet de vlieger tussen de bladeren hangen. Dat lijkt de nieuwe vlieger van Enrico wel, denkt hij. Buurman klimt snel in de boom en pakt de vlieger. Hij brengt die naar de moeder van Enrico. Zij zet hem achter de ijskast. Daar is het warm.

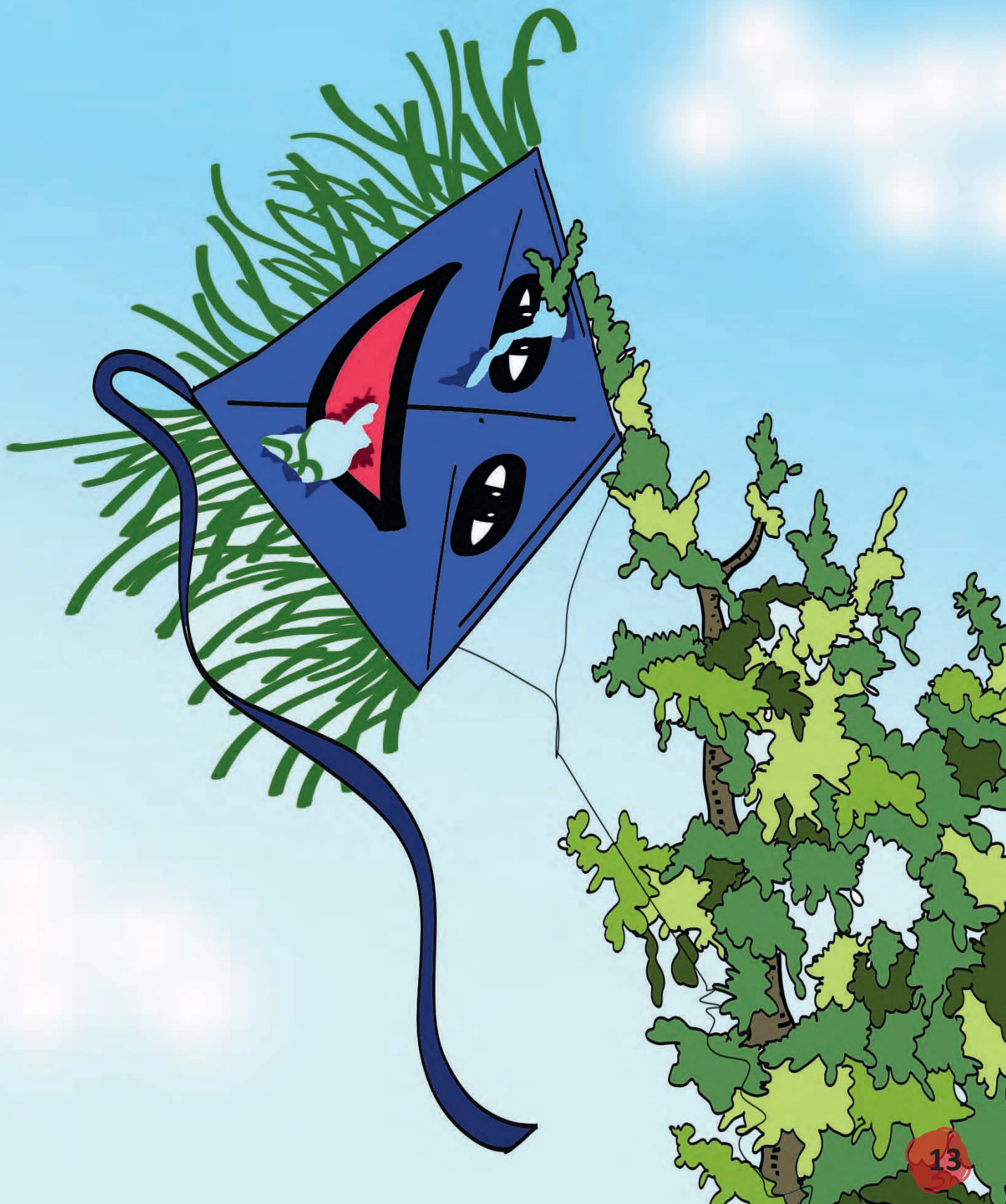
De vlieger voelt hoe hij droogt. Af en toe kraakt het papier zacht. Maar zijn mond en ogen zijn niet meer zo mooi. “Miauw. Wie ben jij?”, vraagt de poes.

“Een vlieger”, antwoordt hij.

“Kan je dan vliegen?” “Nee”, zucht de vlieger, “alleen klimmen in de lucht aan een touw.”

“Dat is toch ook leuk”, miauwt de poes weer.

Ze geeft hem een kopje en dat troost hem een beetje.



Ammari is op bezoek bij oma. Samen lopen ze door de rozentuin. Ammari kijkt om zich heen. Oma is elke morgen vroeg op om de plantjes nat te maken. Het is weken geleden dat Ammari hier was, maar ze kan aan de vele bloemen zien dat oma hard heeft gewerkt. “Zoveel bloemen!”, roept Ammari verheugd. Ammari staat stil om te ruiken aan een gele roos. “Hmm, oma, wat ruikt die lekker!”

“Ammari, pas je op? Rozen hebben doornen”, zegt oma.

Het meisje rent verder. Ze hoort oma’s stem, maar ze moet er toch aan ruiken.

“Deze is nóg groter en ruikt naar parfum.”

Ammari hangt steeds meer naar de roos toe, die vuurrood is. Dan ziet ze een grote, roze roos. Deze staat niet zo dichtbij, daarom doet ze een paar stappen naar voren.

Ammari strekt haar handen uit en schuift de stengels van de planten ervoor, opzij.

Voorzichtig gaat ze op haar tenen staan, zodat ze met haar vingers de stengel kan pakken. Nog een klein stukje... “Auw!”

Ammari prikt haar vinger aan een doorn. Wat doet dat pijn! Ze trekt haar hand meteen terug en kijkt naar haar pijnlijke vinger. Ze schrikt van de druppel bloed op haar pink.

“Ammari, ik zei nog, pas op!” Oma is achter Ammari komen staan. Ze kijkt naar de vinger.

“Kom, we gaan het samen beter maken.” Oma gaat met Ammari het huis in. Daar mag ze op het krukje staan bij de wasbak, zodat oma schoon water over de zere vinger kan laten lopen. Ammari bijt op haar lip, want de zere plek brandt een beetje.

Wat voelt Ammari zich naar.

“Zo, nu is je vinger schoon. Snel jouw handje afdrogen, dan kan er een pleister op.”

Oma pakt een doosje pleisters. “Ammari, wil jij zelf een pleister uitzoeken? Ik heb hele mooie met een roos erop.” Ammari veert op. “Met een roos? Yes!” In twee stappen is ze bij oma. Ze wordt blij als ze in het doosje kijkt en de pleisters met gele rozen, rode rozen en roze rozen bekijkt.

“Een roze roos! Oma, deze wil ik. Please?!”

Oma lacht. “Kom maar, mi pikin”, zegt ze.

Als papa Ammari ophaalt, laat ze trots de roos op haar mooie pleister zien. “Echte rozen hebben doornen, hoor papa en daarom mag je ze niet zomaar pakken.

Deze roos kan ik overal meenemen. Nu ben ik weer happy.”



Het is zondag. Wij hebben een lange autorit gemaakt. Vanuit Paramaribo zijn wij naar Lelydorp gereden. Jerry, Derry en ik zijn in de vlindertuin. Samen met opa en oma wachten wij vooraan. Onze gids komt naar ons toe. Zij heet Anna. Met haar lopen wij een groot, bosachtig park in. Er groeien grote bomen en planten. Die geven koelte en schaduw. Anna brengt ons naar de vlinderkwekerij. Daar worden rupsen gekweekt. Elke rups verandert in een andere soort vlinder. Per soort worden de rupsen in kasten geplaatst. Zij krijgen verse bladeren te eten. Na een tijdje hecht de rups zich aan een wand. Hij verandert dan langzaam in een pop. Deze poppen worden vlinders. Sommige poppen komen in de kwekerij uit. Andere poppen worden geplukt, klaargemaakt en verpakt. Zij worden naar het buitenland gestuurd. Een groep mensen zorgt voor de rupsen en vlinders. Zij houden ook het park schoon.

Wij komen in een ruimte waar vlinders eten. Op een bord staat een prakje overrijpe bacoven. Een bruine vlinder met blauwe vlekken, zit erop. Onder zijn oogjes zien wij iets langs uitsteken.

“Jurmen, zie je dat?”, vraagt Jerry aan mij. Ik knik en kijk naar Anna.

“Wat is dat lang ding?”, vraag ik. “Dat is een roltong, Jurmen”, antwoordt Anna.

“Daarmee eet de vlinder.”

“Wauw!”, roepen wij in koor. Voor het eerst hebben wij een roltong gezien.

Samen lopen wij verder. Achter een hek zien wij grote schildpadden. Hun schild is geel met bruine hokjes. Hun poten zijn donkerbruin. Drie lopen in dezelfde richting als ons. Het lijkt alsof ze met ons mee willen.

“Dit zijn landschildpadden”, vertelt Anna. “Zij leven van planten en fruit.

Hun verzorger gaat ze nu voeden.” Het eten wordt in een lange bak gezet.

Tien schildpadden komen er aangelopen. De kleinste klimt op de voederbak.

“Luku, kijk hoe gierig die is”, zegt opa.

Wij schieten allemaal in de lach.

Als laatst komen wij in een grote tuin. Deze tuin is met gaas omringd.

Er is een kabbelend stroompje water. Over bruine rotsen stroomt een kleine waterval.

Er vliegen vlinders in allerlei kleuren rond. Er zijn zwart-witte, gele, oranje, bruine en blauwe. Zij gaan soms op een bloem zitten. Daarna fladderen ze weer weg.

Derry zegt plotseling heel zachtjes: “Jurmen, Jerry, kijk.”

Een kleine gele vlinder zit op zijn neus.

Oma maakt snel een foto. Daarna vliegt de vlinder weg.

“Dag vlindertje”, roepen wij samen.



Hektor is de hond van de familie Ravenberg. Het is zijn taak om op het huis en het erf te letten. Vandaag is het stil rond het huis. De kinderen, Sam en Carolien, zijn naar school en papa is naar het werk. Alleen moeder is er. Ze is bezig in de keuken. Ze bakt chips van cassave: krawkraw. Hektor ligt achter het huis in de zon als hij een grijze poes ziet, die hij niet kent. Wat doet dat beest daar bij de manjaboom?

“Woef, woef!”, blaft Hektor.

Oei! Wat schrikt de poes. Ze had Hektor niet gezien. Ze springt op het muurtje en is dan verdwenen. Hektor blaft nog: “Wacht maar poes. Als je terugkomt, dan

En jawel, na een poosje ziet Hektor de vreemde poes weer. Hektor springt onmiddellijk op, want dit keer moet hij haar pakken. De poes rent het huis in, met Hektor achter haar aan. De poes schuilt onder de sofa in de voorkamer. Hektor blijft dreigend voor de sofa staan, maar de poes ontsnapt aan de achterkant. Het beest springt op een kleine tafel onder het raam. Ze landt netjes op haar pootjes, naast de Chinese vaas van moeder.

In de vaas staan een paar takken fayalobi. De staart van de poes gaat omhoog.

Het is net alsof ze Hektor uitlacht. Hektor is woedend. Hij blaft luid en springt tegen de tafel aan. Bam! Krak-krak! De vaas valt op de vloer en breekt. Mama hoort het lawaai en komt kijken wat er aan de hand is. Ze ziet de kapotte vaas. De bloemen liggen tussen de scherven in een plas water. Hektor blaft nog steeds, want hij ziet door het open raam hoe zijn plaaggeest in de manjaboom klimt.

“Hektor, ophouden!”, roept mama. “Heb jij dit gebroken?

Jó, stoute hond.”

Ze pakt Hektor bij de halsband en brengt hem naar zijn hok. Daar legt ze hem aan de ketting. Hektor kijkt haar met grote ogen aan en jankt zachtjes. “Wat is dit nu?

Terwijl ik zo mijn best heb gedaan om het huis te bewaken?” Moeder luistert niet.

Ze gaat terug naar de keuken, want ze moet nog heel wat chips bakken..



Het is zaterdagmorgen vroeg. Jeremy loopt de woonkamer binnen. Oma zit in haar schommelstoel. “Goedemorgen Jeremy, ben je al wakker?”, vraagt ze.

“Ja oma, goedemorgen”, antwoordt hij.

“Jij bent altijd als eerst beneden. Je neef en nicht slapen nog”, zegt oma.

Jeremy knikt en geeft haar een brasa. Samen eten ze alvast een broodje. Ze drinken ook een kopje bosvruchtenthee. Dan komen Diana en Dean ook ontbijten. Opa vraagt of ze naar een Javaanse markt willen gaan. De kinderen hebben daar wel zin in. Ze gaan er met de auto naartoe. Opa parkeert zijn auto vlakbij de ingang. Ze lopen door de houten poort.

Op een bordje staat SAOENAH.

“Wat is Saoenah, oma?” vraagt Jeremy. “Dat is de naam van de markt”, antwoordt ze.

Dean zegt: “Jeremy, kijk een jongen uit je klas.” Jeremy kijkt in de richting waarin zijn neef wijst. “Is dat geen Jona?”, vraagt Dean. “Ja, hij is het”, antwoordt Jeremy.

De kinderen lopen naar Jona toe. Hij staat in de kraam van zijn opa.

Zij verkopen warme vis. “Dag Jona en Jona’s opa”, roepen ze.

Jona lacht en zegt: “Goedemorgen samen. Lekker vis te koop.” “Koop je geen vis, oma?”, vraagt Diana. Oma en opa vinden Jona heel flink. Zij kopen een warme vis.

“Vandaag eten we warme vis”, zegt opa.

Opa is op zoek naar krappaolie. Dat is heel goed tegen muskieten. Bij een kraam staan er verschillende flessen op tafel. De kinderen mogen aan een fles krappaolie ruiken.

“Bah, het stinkt!”, roept Jeremy. De verkoopster lacht. “Dat denken de muskieten ook. Daarom blijven ze weg.” Opa koopt satés en loempia’s. Iedereen krijgt ook een cup dawet.

Er klinkt pop jawa muziek door grote boxen. Een dame zingt door een microfoon.

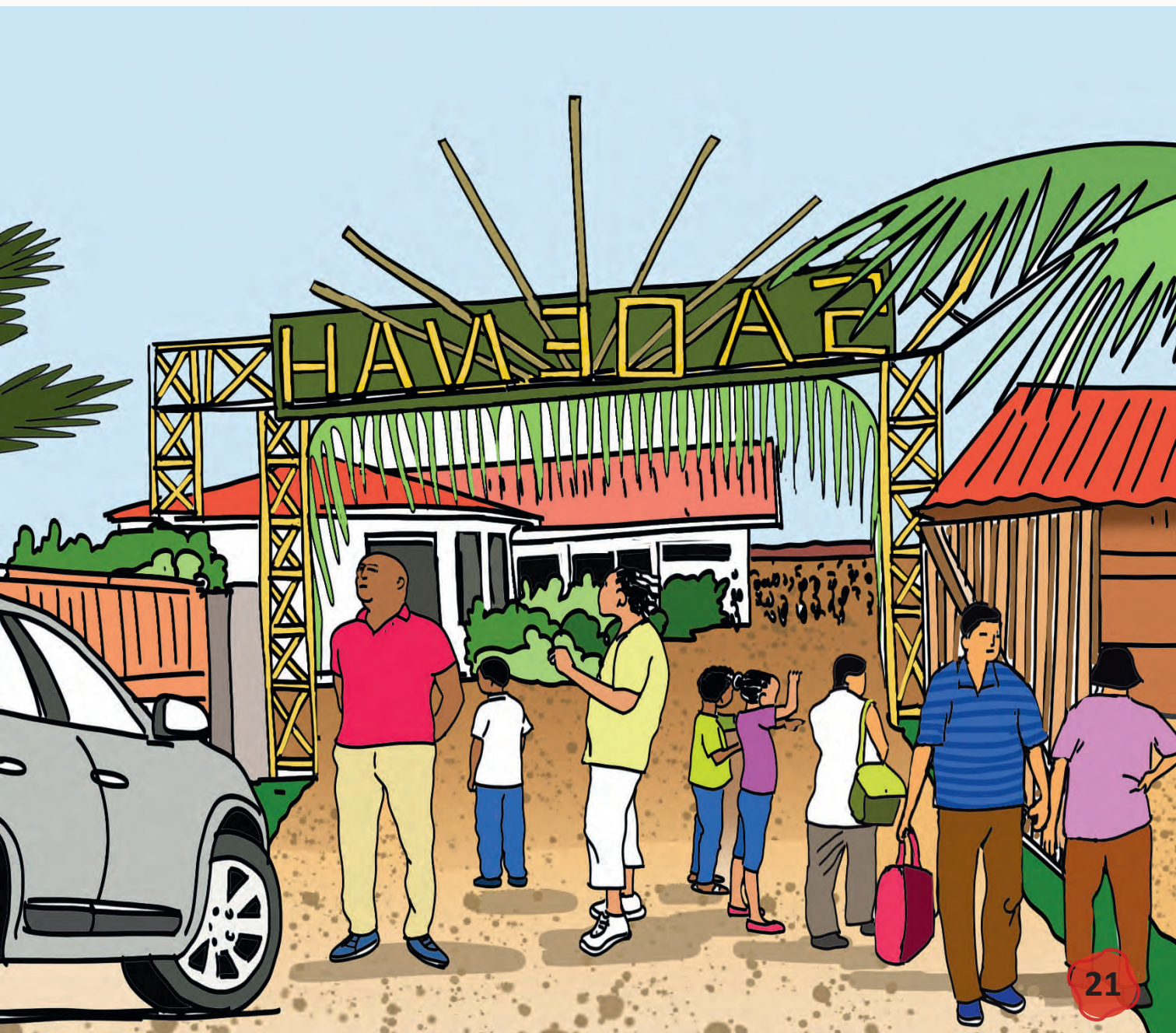
Achter haar staan drie muzikanten. Zij bespelen gitaar, keyboard en drum. Terwijl ze hun dawet drinken, gaan mensen dansen. Oma en opa gaan ook de dansvloer op.

Ze maken sierlijke pasjes en draaien rond. Na vijf liederen stoppen zij met dansen.

Opa maakt een diepe buiging voor oma.

De omstanders applaudisseren. Dean zegt tegen zijn grootouders:
“Jullie kunnen echt mooi dansen. Dat moeten jullie ook aan ons leren.”
Opa lacht. “Dat kunnen we vanmiddag doen.”

Ze zwaaien nog even voor Jona en zijn opa als ze teruglopen naar de auto. Jeremy denkt:
Die markt was echt gezellig. En vanmiddag gaan we dansen. Dat wordt vast ook leuk.



De grote vakantie is begonnen en Laura mag een week bij Cindy logeren. Cindy belt haar op. “Je mag bij mij komen slapen”, zegt ze. “Dan kan je eindelijk ons vogelhotel zien.” “Wat leuk!”, roept Laura. “Maar wat is een vogelhotel? Je houdt me zeker voor de gek.” Lachend zegt Cindy: “Nee hoor, Laura. Je ziet het wel wanneer je er bent.” Tegen twaalf uur gaan Laura en haar mama Cindy ophalen. Laura staat al klaar, maar haar moeder vraagt of ze nog wat komen eten. Ze smullen van versgebakken frietjes en geroosterde kip. Na het eten omhelst Laura haar mama. Zij zwaait hen uit. “Tot over een week”, roept ze.

Langzaam rijdt de auto naar de hoofdweg. De meisjes wonen niet ver van elkaar. Ze passeren Cindy’s straat. “Hé”, roept Laura, “we rijden je huis voorbij.” Cindy knikt lachend.

“Waar gaan we naartoe?”, vraagt Laura.

“Dat is een verrassing”, zegt Cindy’s mama.

“Weet mama het?”, vraagt Laura.

“Jazeker lieverd”, antwoordt Cindy’s mama. “Jij mag met ons mee naar boiti.”

“O, we gaan buiten de stad”, roept Laura. “Dan kunnen we lekker zwemmen.

Is daar jullie vogelhotel?”. Cindy steekt haar duim op. “Goed geraden.”

Ze rijden door de binnenstad van Paramaribo. Ze komen langs winkels, banken en busstations. De meisjes tellen de rotondes die ze passeren.

“Nummer twee”, roepen ze. Ze gaan over een grijze brug.

Onder de brug zijn er grote gebouwen.

“Dat is de Industrieweg”, vertelt Cindy’s mama. “Veel bedrijven zijn daar gevestigd. Kijk daar! Een fabriek die waspoeder maakt.”

De meisjes kijken hun ogen uit. Over de brug zien zij een groot bedrijfsterrein.

“Dat is een grote softfabriek”, zegt Cindy’s mama.

“Ja, kijk dat billboard met een softreclame!”, roept Cindy.

Kort daarna komen ze bij de derde rotonde.

“Nummer drie”, roepen de meisjes.

Ze gaan rechtdoor. Ze zijn op de Indira Gandhiweg. Er is veel te zien: een golfclub, grote winkels, boerderijen, een markt, kerken, moskeeën, begraafplaatsen, een verffabriek en nog meer bedrijven. Langs de weg staan er kraampjes, waar vliegers, fruit of vis worden verkocht. Bij een standje met watermeloenen stoppen ze. Laura mag een stukje proeven.

“Hmm, lekker zoet”, zegt ze.

Ook Cindy mag een stukje proeven. “Heerlijk”, zegt ze.

“Deze moeten we zeker nemen mama.”

De verkoper lacht. Hij zet de meloen in de auto.

Cindy’s mama bedankt hem en rijdt verder.



Cindy's mama rijdt voorzichtig over een drempel. Daarna volgt er nog één.

"Waar zijn we?", vraagt Laura.

"In Lelydorp", antwoordt Cindy.

Ze rijden langs een politiepost. Op een plein zien zij kinderen pakkertje spelen.

Er staat een groot kunstwerk. "I LOVE KOFI DJOMPO", leest Laura luidop.

"Wat is KOFI DJOMPO mama?", vraagt Cindy. Cindy's mama vertelt de meisjes de geschiedenis. "Lang geleden was er een slaaf Kofi. Hij was op de vlucht. Op deze plaats sprong hij over een kreek. Zijn achtervolgers konden hem toen niet meer pakken. Zo sprong hij zijn vrijheid tegemoet. Vandaar de naam 'Kofi djompo'. Letterlijk betekent dat: Kofi sprong." Na een kwartiertje slaan ze rechtsaf een lange zandweg in.

Aan weerszijden van de weg staan open percelen, waarop de meisjes koeien zien grazen.

De weg heeft een paar diepe kuilen. Voorzichtig rijdt Cindy's mama om de kuilen heen.

Bij een grijze poort stopt Cindy's mama.

"We zijn op boiti", zegt ze.

"Hier wonen mijn opa en oma", vertelt Cindy.

Haar opa staat al te wachten bij de poort. Hij maakt voor ze open. Ze rijden het erf op.

Voorin staat een stal met twee koeien en een kalf. Verderop zijn er grote bomen.

Achter de bomen staat een huis op neuten. Daar staat Cindy's oma.

"Dag oma!", roept Cindy.

"Welkom in ons vogelhotel", zegt Cindy's oma.

Laura kijkt een beetje verbaasd. Cindy doet haar arm om Laura's schouders.

"Kijk naar boven", zegt ze.

Onder het balkon ziet Laura vogelnesten op de balken. De meisjes tellen ze.

Het zijn er vijftientig. In een paar van ze zitten stondoifi te broeden op eieren.

Cindy's opa komt aangelopen. "Dag Laura, welkom op boiti. Wat vind je van mijn vogels?", vraagt hij.

"Ze zijn heel mooi", antwoordt Laura.

Opa vertelt: “Dertig jaar al komen de vogels hier broeden. Als de kleintjes wegvliegen, staan de nesten leeg. Maar voor je denkt, is er weer een ander vogelpaar dat een plekje zoekt, waar de moeder rustig haar eitjes kan uitbroeden. Soms brengen ze wat nieuwe takjes, maar in principe gebruiken de vogels deze nesten steeds opnieuw. Vandaar dat ik het mijn vogelhotel noem.”

“Wauw”, zegt Laura.

Van opa mag ze een foto maken. Laura maakt een selfie. Op de achtergrond zitten de vogels in hun nest.

“Deze stuur ik voor mama”, zegt Laura. Ze typt een berichtje voor haar moeder.

“Dag mama, zo ziet het vogelhotel eruit.”



Met papa, mama en mijn grote zus,
rij ik nu in onze nieuwe bus,
van Lelydorp naar de grote stad.
Wat een leuke rit is dat!

Vroeger moesten we altijd lopen,
naar de winkel om brood te kopen.
Of naar school; dat was niet fijn.
Dan deden mijn voeten pijn.

De zon brandde op mijn arme hoofd.
Maar papa had ons een auto beloofd.
Lopend droomden we van 'later';
namen dan nog eens een slokje water.

Nu is 'later' eindelijk gekomen.
Het vervoer is mooier nog dan in mijn dromen.
Geen auto, maar een bus bleek het te zijn.
Dag zonnebrand, dag dorst, dag voetenpijn.



De regen kwam met grote druppels uit de wolken. Het leek of iemand boven de wolken, een kraan had opengedraaid. De druppels kletterden op de daken van de huizen.

Net of mensen met trommelstokken op de daken sloegen. Zo hard bonkten de druppels op de daken. Door al die regen waren er grote plassen op het erf. Siro, Djamaro en Keeling hadden hun zwembroek aan. Ze speelden in de regen. Met grote sprongen, spatten de jongens in een grote plas. Het modderig water spatte alle kanten uit.

“Kijk er is een gat in die regenpijp. Laten we eronder gaan staan”, zei Keeling.

De jongens renden naar de kapotte pijp. Het regenwater spoot door het gat naar buiten. De jongens gingen onder de dikke straal staan.

Ze lieten het water over hun hoofden stromen.

“Brrr, kowru, het water is koud”, zei Siro.

“Wat?,” riepen de twee andere jongens.

Door het gekletter van de sibibusi konden ze hem niet verstaan.

“Koud, het water is koud”, schreeuwde Siro weer.

Keeling bukte om een kan op te rapen. Hij vulde de kan met het regenwater en gooide het water op zijn vriendjes. Ze begonnen te stoeien met elkaar. Ze spatten met water.

Ze lachten en joelden. Ze hadden plezier. Het leek of de regen niet zou stoppen.

De moeder van Djamaro tikte op het raam.

“Jongens naar binnen, het is nu genoeg.”

“Nog even mama.”

“Oké, nog een kwartiertje.”

“Dan moeten jullie naar binnen. Ik heb lekkere pannenkoeken gebakken.”

Toen de jongens dat hoorden liepen ze direct naar de achterdeur.

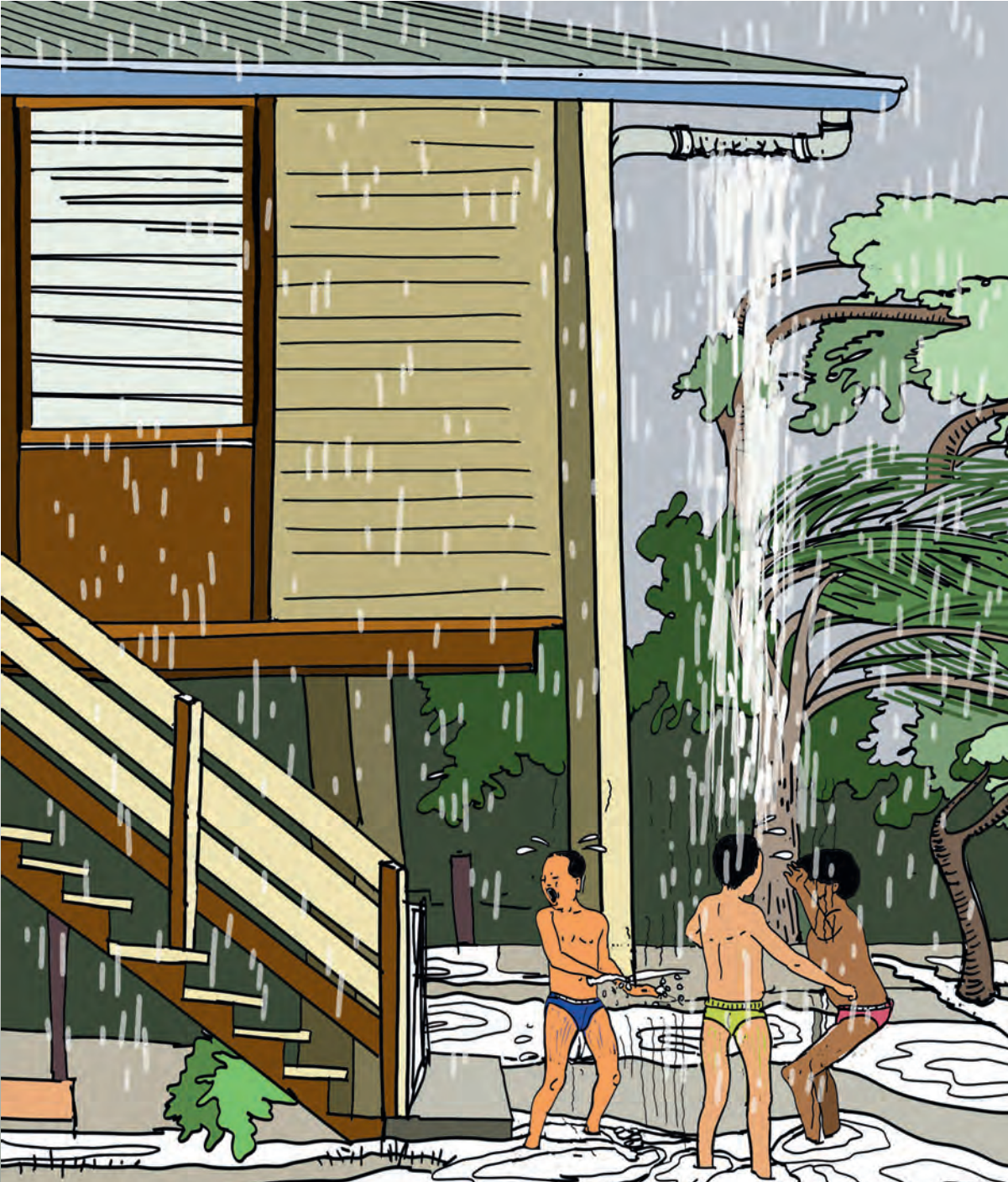
Snel droogden zij zich af en trokken droge kleren aan.

“Kijk jongens, de pannenkoeken liggen op tafel. Hier zijn de pannenkoeken met bruine suiker. En hier met chocopasta”, zei mevrouw Sapiro.

“Hm lekker, mevrouw. Dank u wel.”

Met grote happen aten de jongens de lekkere pannenkoeken op.

“Het regenwater heeft jullie hongerig gemaakt. Gelukkig heb ik genoeg pannenkoeken gebakken. Eet smakelijk, jongens”, zei mevrouw Sapiro.



“Wat een regen!”, roept papa.

Manuela en haar vader zitten in de auto. Zij zijn onderweg naar huis. De ruitenwissers op de voorruit bewegen heel snel heen en weer, van links naar rechts. Papa moet vandaag langzamer rijden dan normaal. De koplampen van de auto zijn aan.

“Ik zie helemaal niks”, zegt Manuela.

“Dit noemt men wit-alen”, zegt papa. “Het regent zo hard dat het er wit uitziet.

Je kan dan niet ver vooruitkijken.”

Alle auto's hebben de lichten aan. Zo kan je ze wel door de regen heen zien aankomen.

In haar regenmantel gekleed, doet oma de poort open. Papa rijdt naar binnen.

Oma doet de poort meteen weer dicht. Oma springt over een paar plassen die zich op het erf hebben gevormd. Manuela moet erom lachen. Papa parkeert in de garage.

Manuela en papa kunnen vanuit de garage het huis binnen. Ze hoeven gelukkig niet door de regen. Oma doet haar mantel uit. De regen druipt ervan af. Plotseling klinkt een luide donderslag. “Papaaa!”, roept Manuela. “Papaaa! Help!”

Papa was al in de voorzaal. Hij keert zich om en rent terug.

“Mani, wat is er schatje?”, vraagt hij.

“Ik ben bang voor de donder”, kreunt Manuela.

“Niet bang zijn lieverd, je bent veilig binnen. Ik ben vlak hier”, zegt papa.

Hij geeft Manuela een stevige brasa. Samen lopen ze naar de keuken. Daar ruikt het naar nasi goreng. Oma heeft al voor Manuela en papa opgeschept. Zij gaan aan tafel.

Na het eten drinken zij verse sinaasappelsap. Opnieuw klinkt een heel luid gedonder.

Het duurt lang dit keer en het bliksemt. De bliksemflitsen verlichten de hele keuken.

Manuela laat haar kannetje vallen en springt op papa's schoot. Papa houdt haar stevig vast en geeft haar een kusje.

Oma komt uit haar slaapkamer gelopen. Zij was een middagdutje gaan doen, maar de luide donder heeft haar wakker doen schrikken. Het blijft keihard regenen.

De lucht is donkergrijs gekleurd. Alle ramen zijn potdicht. Om de zoveel minuten hoor je de donder. De bliksemflitsen worden steeds langer en feller.

Daarna begint iets hard te kraken. Papa kijkt naar buiten.

“Wacht even”, zegt hij verbaasd. “Wat gebeurt er nu?”

Oma, Manuela en papa staan bij het raam. Manuela houdt papa’s arm vast. De grote boom voor het huis kraakt luid. Krak-krak-krak-bam! De grond schudt even.

Buurman roept: “Mi gado, a bon fadon!”

Oma zegt: “Gelukkig is het op de berm geland.”



's Avonds in het donker met de lichten uit,
schrik ik me wild van elk raar geluid.

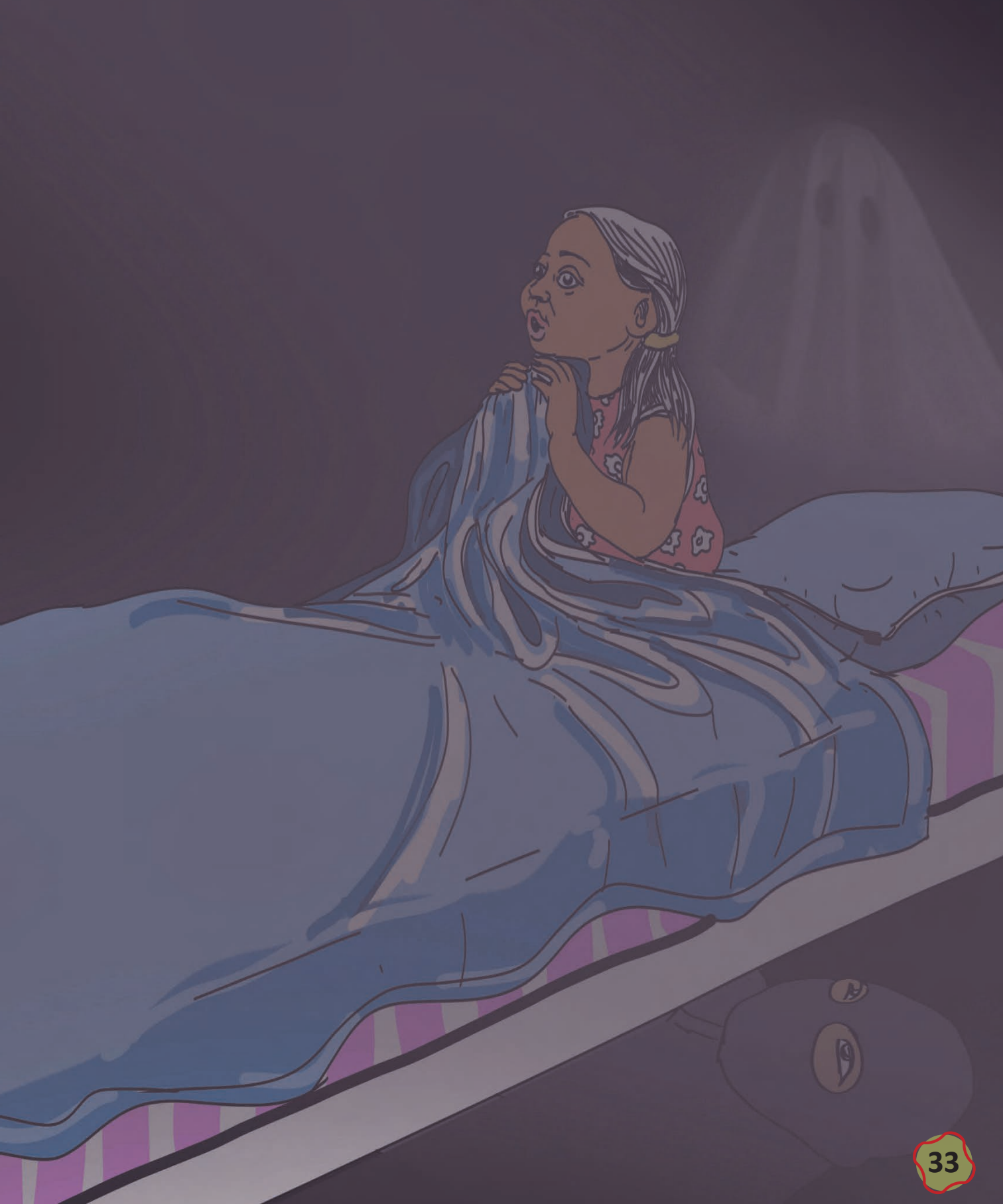
Trillend zit ik dan rechtop te beven.
Zal ik de nacht wel overleven?

Ligt er soms een dief onder mijn bed?
Die zijn zinnen op mijn spaarpot heeft gezet?

Of erger nog: mij bij de keel wil grijpen,
om mij vervolgens dood te knijpen.

Staat er naast de kast een geest?
Loert er op de gang geen griezelig beest?

Een tarantula of een wurgslang?
Moeder! Help! Ik ben zo bang!



Het was zaterdagochtend. Ricardo was die dag vrij van school. Aangezien zijn moeder 's zaterdags aan het werk was, bleef Ricardo elke zaterdagochtend bij zijn grootmoeder.

Ze woonde niet ver van Ricardo's huis. Ricardo hield van oma.

Ze wist altijd zo leuk te vertellen en hij hielp haar met plezier. Maar oma was behalve lief en aardig ook erg streng. Als Ricardo zonder te vragen van haar gommakoekjes had gesnoept, wist ze het meteen.

"Ricardo, ben je aan mijn koekjes gegaan?"

"Ja oma", zei Ricardo eerlijk. Hij wist dat jokken de zaak alleen maar nog erger zou maken.

"Je mag best een koekje van me, als je mij maar vraagt. Je moet leren dat je moet vragen als je iets wil."

Die zaterdagmorgen merkte oma dat ze suiker nodig had voor haar boyo.

Ze kon Ricardo niet naar de winkel sturen. Hij was nog te klein om de drukke straat vol auto's en bromfietzers over te steken. Oma ging dus zelf.

"Blijf waar je zit. Oma gaat even naar de winkel. Ik ben zo terug. Verstaan?"

"Ja oma."

Ricardo zat netjes aan tafel te wachten tot oma terug zou komen, toen hij plotseling iets vreselijks zag. Een kakkerlak op tafel! Het vieze beest snuffelde met zijn voelsprietten aan al dat lekkers van oma. Hij moest haar waarschuwen!

Snel rende hij het huis uit, de poort door, het voetpad op, en rende toen.....

Krieeeeek... toe..toe..toet. Een gierende rem weerklonk samen met luid getoeter.

Ricardo zag iets op hem afkomen. Een vrouw gilte. Een paar centimeter voor Ricardo kwam de auto met een schok tot stilstand. Ricardo rende geschrokken naar de kant en vloog de winkel binnen. Hij botste tegen oma op die kwam kijken wat er op straat gebeurde.

"Oma, oma, een kakkerlak, een kakkerlak.....", hijgde Ricardo. "Kom gauw, hij loopt op je tafel, op het eten."

De chauffeur van de auto was uitgestapt.

“Mevrouw, is die jongen van u? Hij heeft me zo laten schrikken. Hij rende gewoon de straat over. Als ik niet krachtig had geremd, had ik hem morsdood gereden.”

Toen oma dat hoorde werd ze boos. Ricardo kreeg een flinke bok. Hij wist niet waar hij moest kijken. Zo schaamde hij zich voor al die grote mensen. Vanaf die dag rent Ricardo nooit meer zomaar de straat op. Als hij oversteekt, kijkt hij goed uit. En de kakkerlak? Die was verdwenen!



“Snowy, Snowy”, hoort Nancy iemand roepen.

Ze kijkt naar buiten en ziet buurvrouw Marie. Deze buurvrouw is echt een dierenvriend. Zij heeft zeven honden. Zodra ze thuis is, hoor je haar hun namen roepen. Bruintje, Bruno, Witje, Blackie, enzovoorts. Ze heeft ook vier poezen. Die hebben weer andere namen. Tigri, Leeuwtje, Poes en zelfs Kangoeroe. Nancy moet er vaak om lachen. Buurvrouw Marie heeft veel straathonden een thuis gegeven. Nu kan dat niet meer, want ze heeft geen plaats meer op haar erf.

Nancy kent de naam Snowy nog niet. Ze ziet een hond met een spierwitte vacht. Op haar kop heeft zij een donkerbruine vlek. Ze heeft een rode halsband om en ziet er verzorgd uit. Ze lijkt wel een beetje bang. Haar staart hangt omlaag. Voorzichtig loopt ze naar buurvrouw Marie. De andere honden kijken nieuwsgierig toe vanachter de poort. Snowy is nieuw in de straat. Van buurvrouw Marie krijgt zij brokjes.

Nancy gaat op het balkon staan.

“Dag Nancy”, groet de buurvrouw.

“Dag buurvrouw”, antwoordt Nancy. “Heeft u een nieuwe hond?”

Lachend antwoordt de buurvrouw: “Welnee Nancy. Ik heb er al zeven en deze kan er echt niet bij. Misschien is ze verdwaald. Alleen vandaag geef ik haar wat te eten.”

Nancy vertelt haar broer John wat gebeurd is. Hij zegt dat hij gisteravond ook een witte hond heeft gezien.

“Zeker was het Snowy”, zegt Nancy.

John en Nancy gaan samen naar de winkel. Zij kopen brood, melk en eieren. Nancy wil brokjes kopen voor Snowy. Dat mag van John. Als ze bij de kassa staan, stapt er een meneer de winkel binnen. Hij groet de Chinese winkelier. “Meneer Wong, mi mag plak wan sani dya?”, vraagt hij. “Mi lasi mi dagu.”

De man wil een foto van zijn hond opplakken. Zijn telefoonnummer staat eronder. Als iemand haar ziet, kan die hem bellen.”

“Ah”, zegt de winkelier. “Yu mag poti en”.

“Mogen wij de foto zien?”, vraagt John.

“Natuurlijk”, antwoordt de meneer.

“Ik woon vier straten verderop. Gisteravond ben ik uit huis gegaan. De poort stond op een kier. Ik sprak even met mijn buurman. Toen is Sneeuwvitje weggerend”, vertelt hij.

“Kijk maar, dit is Sneeuwvitje. Ik heb haar al vijf jaar.” John en Nancy herkennen Snowy meteen. “Zij loopt bij ons in de straat rond. We hebben haar gezien”, zegt John.

“Komt u maar met ons mee.”

“Deze brokjes zijn speciaal voor haar”, zegt Nancy.



De poort gaat open. Papa rijdt de auto van het veer af. Hij steekt zijn hand op als groet. Mama knikt vriendelijk naar de poortwachter. Shane en Maya zwaaien ook naar hem. De poortwachter zwaait terug met een brede lach op zijn gezicht. De kinderen zijn blij, want het is vakantie. Ze gaan logeren bij familie in Paramaribo.

De familie Dias is van Suriname, maar ze wonen al een paar jaren in Guyana. Dat is een land naast Suriname. Tussen Suriname en Guyana ligt een grote rivier.

Dat is de Corantijnrivier. Wanneer je met de auto naar Suriname komt, moet je op een veerboot de rivier oversteken.

Shane is negen en Maya is vier jaar oud. Toen ze pas in Guyana woonden, misten ze hun familie in Suriname. Maar ze maakten snel nieuwe vrienden. Op school leerden Shane en Maya vlot Engels praten. Thuis spreken ze zowel Engels als Nederlands. Af en toe leren ze ook een paar woordjes Sranan. Zoals fawaka. Op de zaterdag gaan ze naar Spaanse les. Ze leren dan Spaanse liedjes en spelletjes. Shane en Maya zijn meertalig.

Dat betekent dat ze meerdere talen spreken. Dat is heel handig.

Het is mooi weer en er is veel te zien op de weg. Shane en Maya kijken hun ogen uit. Ze zijn uitgelaten als ze onderweg een kudde koeien tegenkomen. Papa rijdt voorzichtig tussen de koeien door. Hij moet soms even stoppen. Een paar koeien staan midden op de weg. Die willen niet opzij gaan. Sommigen liggen langs de weg te herkauwen.

Met lodderige ogen kijken ze naar die rare mensen.

“Hahaha, kijk ze chillen”, lacht Shane.

Ze komen nauwelijks vooruit. Er zijn zeker vijftig koeien op de weg. Een grote stier staat links van de auto. Hij kijkt niet erg vriendelijk. Shane vindt het heel spannend, maar Maya begint te huilen. Ze vindt het maar niks. Een grote koe staat vlakbij haar raam.

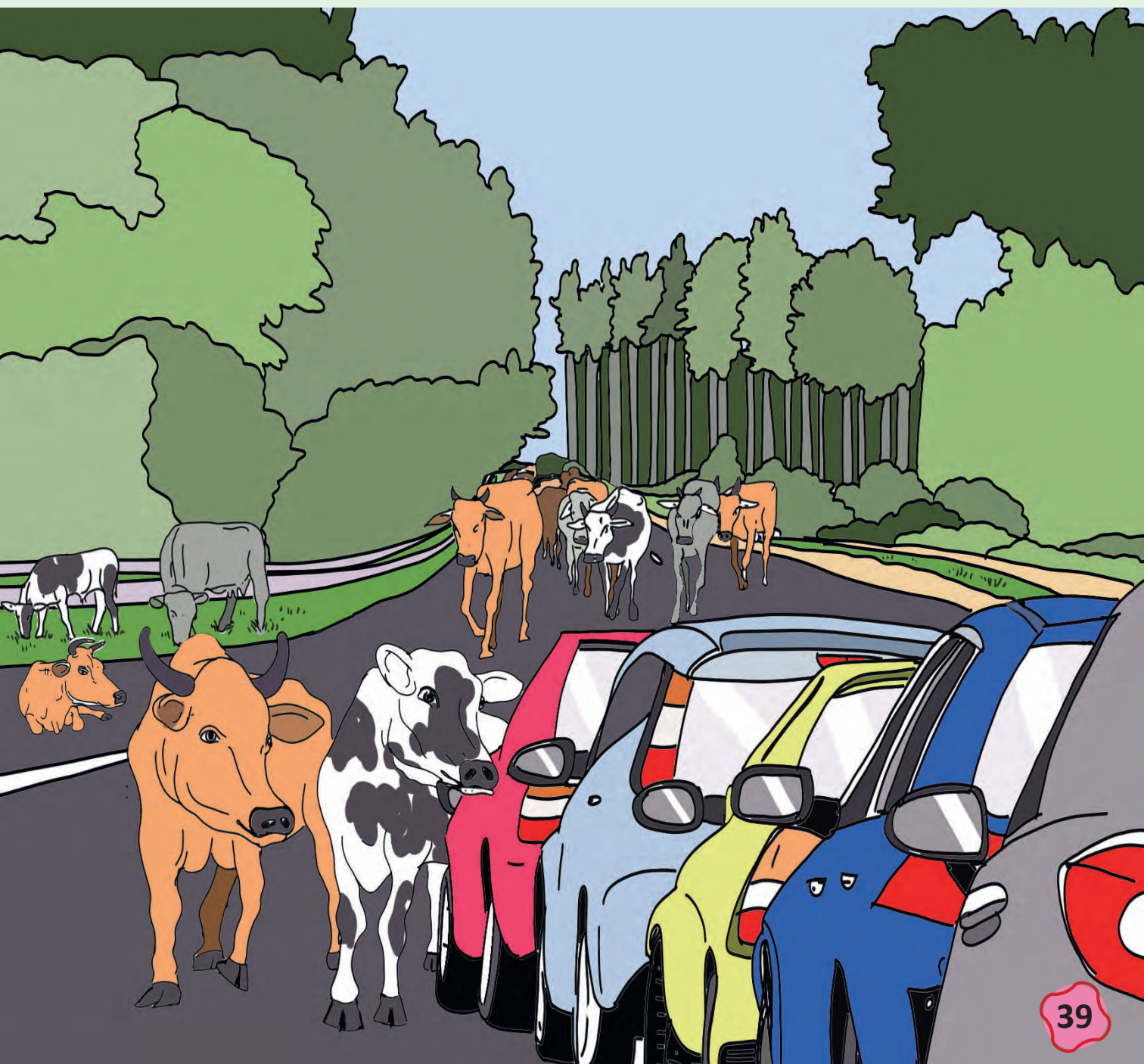
Die koeienkop maakt haar bang.

“Hurry, daddy, hurry”, spoort ze haar vader aan.

Achter hen zijn er inmiddels al vijf auto's gestopt. Er vormt zich een file. Er komt ook verkeer van de tegengestelde richting. Een paar auto's beginnen te toeteren.

De kudde komt langzaam in beweging. De koeien schuiven naar de kant van de weg. Na vijf minuten kan de familie Dias de tocht voortzetten.

“Jippie!”, jubelt Maya. Ze is blij dat ze die enge koeien niet meer ziet.



De familie Dias is op weg naar Paramaribo. Ze komen uit Guyana. Ze zijn net met het veer de Corantijnrivier overgestoken. De familie is voor twee weken vakantie in Suriname. Ze rijden door de polders van het district Nickerie. Shane en Maya zitten op de achterbank. Ze vinden de reis over de weg spannend. Daarnet hebben ze een hele kudde koeien gezien.

Er waren ook grote witte vogels. Koereigers heten die, heeft papa hen verteld. Die zijn vaak in de buurt van koeien. De koereigers pikken de insecten van de koeien. De kinderen vinden de polders ook interessant. Het zijn grote stukken land waarop er geplant wordt. Sommige hebben water en sommige zijn mooi groen. De groene plantjes zijn rijstplantjes. Rijst is belangrijk in Suriname. Alle mensen eten rijst. In Guyana eten de mensen ook rijst. Daar is rijst ook belangrijk. Papa stopt de auto langs de weg. Ze maken foto's. Op de achtergrond zie je de rijstvelden.

Als ze weer instappen zegt papa: "De benzine is bijna op. Ik moet naar een pompstation om bij te tanken." De reis naar Paramaribo is een lange trip. Voor de hele rit heb je wel twee tanks met benzine voor de auto nodig.

Naast het pompstation is er een warung waar je eten kan kopen. Het is inmiddels al één uur 's middags. Het is tijd voor lunch, het middageten. Shane's maag rommelt van de honger. Hij begint te watertanden van de geur van de versgebakken loempia's.

Mama bestelt soep, loempia's, bami en dawet.

"Zijn er ook bakabana's?", vraagt papa als hij de warung binnenkomt.

De dame achter de toonbank schudt haar hoofd. "Bakabana is klaar, meneer", zegt ze tegen papa.

"Prima", zegt papa. "Mogen we zes stuks? Met pindasaus graag."

Weer schudt de dame haar hoofd. "Is klaar, meneer!"

"Ja, dat is goed", antwoordt papa glimlachend. "Als ze klaar zijn, dan zijn ze lekker warm. Graag zes stuks", herhaalt hij.

"Nee, meneer. De bakabana is klaar, a klari keba!"

“De bakabana’s zijn op, schat”, legt mama uit.

Papa’s buik schudt van het lachen. Nu heeft hij het eindelijk door. Lachend schuift de familie aan tafel. Het maal is heerlijk. Shane slurpt genietend zijn soep op. “Netjes eten, Shane”, herinnert mama hem. Geduldig vist ze een bamisliert uit Maya’s haar.

Mama koopt nog wat loempia’s en soft. Die zijn voor onderweg.

Ze stappen in de auto en de tocht wordt voortgezet.



De familie Dias heeft lekker gegeten in Nickerie. Nu rijden ze verder naar Paramaribo. De rustige muziek in de auto maakt dat de kinderen en mama indommelen.

Papa rijdt door, genietend van zijn muziek.

Het regent, maar na een tijdje houdt het op. Mama is weer wakker. Ze houdt haar portemonnee klaar. Papa stopt bij een kraampje in Coronie. Op de toonbank staat fruit uitgestald. Allerlei soorten manja's: roodborstje, golek, cayenne en teté manja.

Pommerakken, awara's, knippa's en bacoven liggen er ook.

Twee slaperige hoofden komen omhoog op de achterbank. Shane en Maya zijn gelijk wakker als ze al het lekkers zien. Er staan ook flessen gevuld met gestoofde birambi en vruchten op azijn.

"Mag ik een zakje olijven op azijn?", vraagt Shane.

"Even geduld, zegt mama, "Eerst mijn kokosolie en honing kopen."

Ze groet de verkoopster: een oudere dame. "Goedemiddag, mevrouw."

"Goedemiddag, mevrouw", antwoordt de dame. "Waarmee kan ik u helpen?"

"Knippa's!", klinkt Maya's stem vanaf de achterbank. "Sjuush", sist Shane tegen Maya.

"Heb je niet gehoord wat mama heeft gezegd?"

Maya bijt op haar onderlip, maar hoopt dat mama de knippa's niet vergeet. Wat lust ze die graag! De mevrouw wijst mama de flessen kokosolie en honing op een rek achter haar.

"Zien jullie al die kokospalmen?", vraagt papa. De kinderen kijken naar buiten.

Inderdaad zijn er veel kokospalmen op de erven. "Coronie noemen ze ook wel het kokosdistrict", vertelt papa.

"Waarom koopt mama de olie niet in de supermarkt?" vraagt Shane.

Papa lacht en legt uit dat mama dat ook wel doet. "Maar aan de kokosolie van Coronie heeft ze speciale herinneringen. Mooie herinneringen aan vroeger noemt men nostalgie." Hij vertelt dat hij en mama lang geleden vaak naar Coronie gingen.

Dan stuurde de moeder van mama krentenbollen, broodbeschuit en geld mee.

Dat was voor een oude oom die daar woonde, oom Doffie. Hij was een eenvoudige man en altijd blij als hij bezoek kreeg. Hij gaf papa en mama altijd verse kokosolie mee.

“Daarom houdt mama van Coronie kokosolie”, legt papa uit.

“Het is bovendien van goede kwaliteit.”

Shane en Maya vinden het een mooi verhaal. Daar komt mama terug met een volle tas.

Ze heeft kokosolie voor oma gekocht en honing voor tante Ine en tante Lily.

Verder manja's, gestoofde birambi, olijven op azijn en ja hoor, ook twee trossen knippa's!

Mama stapt in en daar gaan ze weer. Op weg naar Paramaribo!



Aan de kant van de rivier groeide een dikke boom. Eén van zijn wortels reikte helemaal tot in het water. Op een ochtend kroop juffrouw Mier over de wortel tot bij het water. Ze wilde naar de overkant. Hoe zou ze daar komen? Juffrouw Mier kon niet zwemmen. Terwijl ze nadacht, dreef een takje tegen de wortel aan. Juffrouw Mier dacht: als ik op het takje klim, kom ik vast wel aan de overkant. Maar toen ze haar pootjes uitstreekte om op de tak te gaan, viel ze in het water.

“Help, help! Ik verdrink!”, riep ze angstig.

Een duif, die net overvloog, hoorde haar geroep.

“Rustig maar. Ik kom u redden!”, riep ze.

De duif pikte een lange grashalm van de grond. Ze vloog ermee naar de mier.

“Pak de grashalm, juffrouw Mier. Dan vlieg ik met u naar de kant”, sprak de duif.

De mier klemde zich vast aan de grashalm. Even later zweefde ze over het water.

Aan de andere kant van de rivier liet de duif haar voorzichtig neer op de grond.

“Ach mevrouw Duif, hoe kan ik u bedanken”, zei de mier.

“O, er komt wel een dag dat u iets voor mij kunt doen, juffrouw Mier”, antwoordde de duif.

Ze vloog weg.

Niet lang daarna liep een jager in het veld. Hij was vlak bij het mierennest van juffrouw Mier.

De jager tuurde in de lucht. Op dat moment vloog mevrouw Duif voorbij.

Ze had een wurmpje in haar snavel. Ze was op weg naar haar nest. Daarin had ze vijf duivenkuikentjes. De hele dag vloog ze al heen en weer. Haar kuikentjes piepten de hele tijd. Ze wilden steeds eten. De jager pakte zijn geweer. Hij lustte een lekkere duivensoep.

De jager richtte. Zijn vinger ging naar de trekker. Net op dat moment sprong juffrouw Mier op het been van de jager. Ze zette haar kaken in zijn vel. Ze beet zo hard als ze kon.

“Au!”, riep de jager. Hij liet zijn geweer vallen en greep naar zijn been.

De duif hoorde de jager roepen. Ze keek omlaag en vloog toen snel het bos in.

Toen de jager zijn geweer van de grond opraapte, was de duif verdwenen tussen de bomen in het bos. De jager kon haar niet meer zien.

Wat was de mier blij dat zij de duif nog net op tijd had kunnen helpen!



Er was eens een heel oude man. Hij was al bijna honderd jaar oud. Hij had niet lang meer te leven. Hij kon niet veel meer. Hij zag wazig en was een beetje hardhorend.

Als hij liep, trilden zijn benen. Ook zijn handen beefden. Bij het eten morste hij.

Soms liep er soep of pap uit zijn mond. Dat maakte zijn kleren vies.

Dit was natuurlijk niet altijd zo geweest. Hij had een mooi leven achter zich.

Hij had gewerkt als goudzoeker, als houthakker en als landbouwer. Hij en zijn vrouw hadden vier kinderen grootgebracht. Hij had ze goed verzorgd totdat ze op eigen benen konden staan.

Zijn vrouw was jaren geleden overleden. Sinds hij niet meer voor zichzelf kon zorgen, woonde hij bij zijn oudste zoon. Zijn zoon en schoondochter vonden het lastig dat hij niets meer kon. Als hij knoeide met eten, mopperden ze dat hij vies was. Ze wilden niet meer dat de oude man met hen aan tafel zat.

's Morgens reden ze hem in een rolstoel naar een afdak op het erf. 's Avonds bracht de zoon hem weer binnen. De schoondochter bracht drie keer per dag zijn eten. Af en toe spoelde zijn zoon hem schoon met de tuinslang. Verder keken ze niet naar hem om. Alleen zijn kleinzoon van vijf jaar speelde bij hem in de buurt. Hij vertelde opa wat hij op het erf zag. Soms zong hij en klapte in zijn handjes. Dan was opa blij. Het zelf eten ging opa steeds moeilijker af.

Op een dag gleed het bord uit zijn handen. Het viel op de grond en brak.

Toen zijn schoondochter het zag, mopperde ze weer.

“Deze onhandige oude man. Niet eens uit een bord eten kan hij.”

Ze kocht een houten bakje voor hem. Voortaan at hij daaruit.

Op een dag zocht de kleinzoon wat latjes in het schuurtje bij het huis.

Hij bracht de latjes naar binnen. Hij vroeg zijn vader spijkers en een hamer.

“Wat wil je daarmee doen?”, vroeg zijn vader.

“Ik wil een houten bakje maken”, antwoordde hij.

“Daaruit kunnen papa en mama eten, als ik groot ben.”

De man en zijn vrouw keken elkaar aan. Ze kregen tranen in de ogen van schaamte.

Vanaf die dag lieten ze de oude grootvader weer aan tafel eten. En ze mopperden niet meer als hij morste.



Het liefste was ik weggeslopen
en ergens in een hoek gekropen,
toen moeder boos en ook verdrietig zei:
“Waarom sta je toch te jokken tegen mij?
Die dollars voor ons brood zijn echt niet kwijtgeraakt.
Die heb je zelf aan koek en kauwgum opgemaakt.”

Zachtjes zei ik: “Sorry mam, ik weet niet hoe het kwam.
Maar toen ik al dat lekkers op de rekken zag,
deed ik zomaar iets waarvan ik weet dat het niet mag.
Ik schaam me zo. Dit doe ik echt niet weer.
En koek en kauwgum lust ik ook niet meer.”



De ouders van Nitin zijn vorig jaar een vakantieoord begonnen. Dit oord ligt aan de Boven Surinamerivier en heet 'Switi Rostu'. Dat betekent: heerlijke rust. Wanneer er toeristen naar Suriname komen, willen ze vaak ontspannen in de natuur. 'Switi Rostu' is dan voor hen een perfecte plek. Daar kun je varen in een korjaal over de sula's.

Je slaapt in hangmatten en kunt een duik nemen in het koele water van de rivier.

Nitin hoort deze verhalen van anderen. Hij is nog nooit naar 'Switi Rostu' geweest.

Vorig jaar zei zijn vader nog dat hij te jong was om mee te gaan. Nitin was het daar absoluut niet mee eens.

"Ik ben al zeven", protesteerde hij toen.

Maar papa klonk beslist. "We hebben het daar te druk om op kleine kinderen te letten. Je kunt echt niet mee."

Gelukkig blijven zijn ouders niet meer zo lang weg, wanneer ze erheen gaan.

Vanaf ze een beheerder hebben gevonden zijn ze iedere maand maar drie dagen weg.

Zijn moeders zusje, tante Debby, komt dan oppassen.

Nu is het vakantie. Nitin is over naar groep 4. Hij ligt zich te vervelen in de hangmat.

Vandaag vertrekken zijn ouders weer. En hij mag nog steeds niet mee.

"Wat wordt dit weer een saaie vakantie!", moppert hij zachtjes.

Zijn vader rijdt de jeep voor. Hij stapt uit, loopt om de auto heen en controleert de banden.

Nitins moeder zet een koeltas op de achterbank.

"Zo, alles is ready. Stroop en broodjes."

Nitin krijgt tranen in zijn ogen. Papa en mama hebben het weer zo druk. Tante Debby zal zo wel komen. Nitin zucht diep. Het is niet eerlijk, denkt hij.

"Nitin, kom!" Zijn moeder wenkt hem.

Nitin komt uit de hangmat en sjokt naar haar toe. Waarom grijnzen zijn ouders zo?

Zien ze niet hoe verdrietig hij is? Hij wordt er boos van. Wanneer hij bij de auto is, brullen zijn ouders: "Instappen!"

Met grote ogen kijkt Nitin van zijn moeder naar zijn vader en terug.

Dan ziet hij zijn rugtas op de achterbank van de jeep.

“Wat?! Mag ik mee?” Zijn ouders knikken.

“Maar... echt?”

“Je mag ook hier blijven als je niet mee wilt...”, zegt papa.

In één sprong zit Nitin in de jeep. Hij kijkt blij uit het raam, terwijl ze de straat uitrijden.

Zwemmen, slapen in een hangmat en varen in een korjaal. Dit wordt de beste vakantie ooit!



Nilva zit met een bokkig gezicht op een stoel. Het is de stoel waar haar moeder haar elke zaterdagmiddag in zet. Haar haar is vanmorgen gewassen en nu is het tijd om het in model te kammen. Haar moeder staat achter haar met een grote, zwarte kam in haar hand.

“Nilva, hoe moet ik je haar kammen?”

Wil je kwikwiba of gewoon vlechten?”, vraagt haar moeder.

“Ik wil niets”, antwoordt Nilva boos. “Ik wil mijn haar gewoon afknippen. Dan hoef ik niet meer elke zaterdag mijn haren te wassen en te vlechten.”

“Maar je wilt toch mooi zijn. Je wilt toch een blaka rowsu zijn?”

“Nee.” Nilva steekt haar onderlip boos naar voren.

“Kijk gudu, ik masseer een beetje tonkaolie in je haar. Dan wordt het haar lekker zacht.”

“Neuhh..., ik wil het niet.”

“Nilva, houd nu op! Zeur niet zo. Je moet je haren kammen. Dat moet gewoon.”

“Als ik zestien jaar ben, dan scheer ik al mijn haar weg.

Dan hoef ik mijn haar nooit meer te kammen.”

“Dat is goed hoor, Nilva. Maar nu ben je negen en ik ga je haren voor je kammen.”

Haar moeder wrijft nog een beetje tonkaolie in het haar. “Het ruikt lekker, mama.”

“Heerlijk hè, ik heb het op de markt bij mevrouw Abungo gekocht.”

Haar moeder verdeelt het haar om de vlechten te kunnen maken. Een deel van het haar wordt even vastgezet met een haarklem. Het ander deel kamt ze voorzichtig uit.

Daarna vlecht ze het haar in strakke vlechten.

Nilva voelt hoe haar moeder haar haar draait en vlecht.

“Au, au, u doet me pijn. U trekt te veel aan mijn haar.”

Nilva draait heen en weer met haar hoofd.

“Zit stil, schatje. Je wilt toch mooi zijn.”

Haar moeder gaat gewoon door met kammen. Af en toe raakt Nilva met haar vingers haar haar aan, om te voelen hoever haar moeder is met kammen.

“Klaar!”, roept haar moeder na een uurtje. “Ga in de spiegel kijken naar een mooi meisje.”
Nilva staat op en kijkt in de spiegel naar haar nieuwe kapsel.

“Zo mooi, mama”, zegt ze met een glimlach.

Nilva maakt een dansje voor de spiegel. Ze zingt: “Ik ben de mooiste. Mijn vlechtjes zijn het mooist. Ik ben de mooiste prinses van de hele wereld.”

Haar moeder kijkt lachend naar haar dochter.



Jinko en Jurgen zijn vrienden. Ze zitten in dezelfde klas en wonen in dezelfde straat.

Vanaf de kleuterklas zijn ze vrienden. Ze gaan naar de speeltuin.

De speeltuin is twee straten verder.

“Kijk jongens, voor ieder een zakje chips en een flesje koud water. Voorzichtig aan de kant lopen. En niet later dan zes uur thuiskomen”, zegt de moeder van Jinko. “Ja mama.

Ja mevrouw”, antwoorden de jongens.

Het is druk in de speeltuin. Ze kennen bijna alle kinderen.

Op bankjes, in de schaduw, praten moeders met elkaar.

Of ze zijn druk bezig op hun telefoon. Hun vingers maken vlugge bewegingen op de letters.

Jinko en Jurgen voetballen met een paar jongens. Jinko kan goed voetballen.

Na een half uurtje zijn ze moe. Ze gaan schommelen. Met hun lichaam gaan ze naar voren en naar achteren. De schommel gaat steeds hoger en hoger. Ze gieren het uit van pret.

“Ik vlieg hoger dan jij!”, roept Jinko.

“Wat zeg je? Ik versta je niet!”, roept Jurgen terug.

Ineens horen ze een vrouw gillen: “Soraya, Soraya, waar ben je?”

Jinko en Jurgen stoppen met schommelen. Ze gaan kijken wat er aan de hand is.

Een vrouw vertelt huilend dat Soraya, haar dochtertje van drie jaar, is weggelopen.

Ze zegt dat ze zich even omdraaide om iets in haar tas te pakken. En toen was Soraya weg.

Er staan een heleboel mensen om de huilende vrouw. “Hoe ziet ze eruit?”, vraagt iemand.

“Klein, met vlechten en een rode jurk”, snikt Soraya’s moeder.

De mensen kijken rond in de speeltuin. Soraya is er niet.

“Mevrouw, u moet de politie bellen”, zegt één van de andere moeders.

De moeder van Soraya begint nog harder te huilen. Ze gaat op een bankje zitten om de politie te bellen. “Mevrouw, is dit uw dochter?”, vraagt een meneer.

De moeder van Soraya springt op.

“Soraya gudu, waar was je?”

De meneer zegt dat ze verderop in de straat liep.

“U moet beter op uw kind letten. Het verkeer is druk.”

“Dank u wel meneer. Dank u”, mompelt de moeder van Soraya verlegen.

Jinko en Jurgen kijken elkaar aan.

“Ja, ja, iets in je tas pakken”, fluistert Jurgen. “Wat een smoes. Ze zat gewoon te appen.”

“Klopt, ik heb het ook gezien,” zegt Jinko

Gelukkig is het goed afgelopen. Soraya is veilig teruggekeerd.

“Wij moeten nu naar huis”, zegt Jinko. “Anders belt mijn moeder de politie.”



Nana, de opa van Ram, vraagt: "Ga je mee, Ram?"

"Waar Nana, waar gaan we naartoe?", vraagt Ram.

"We gaan naar dat grote plein bij het paleis van de president. Je weet toch.

We zijn er al eerder geweest."

"Bedoelt Nana dat plein met die standbeelden onder de bomen?", vraagt Ram.

Opa knikt. "Weet je dat er een tovenaar uit een ver land is gekomen. Vandaag geeft hij een show op het plein."

De tovenaar heeft een lang, geel hemd aan en een wijde, felgroene broek. Hij heeft kralenkettingen om zijn hals, een oranje ring om zijn pink en puntschoenen aan zijn voeten.

"Er is een kaart in uw broekzak", zegt de man tegen Nana.

"Ik speel geen kaart", zegt Nana.

"Toch wel", lacht de man.

Verwonderd haalt Nana een speelkaart uit zijn broekzak. Er komen steeds meer mensen.

De tovenaar geeft Ram een lepel. De ijzeren steel is hard en recht. De tovenaar kijkt strak ernaar. Het is ongelooflijk! De lepel buigt vanzelf krom.

Ram vraagt: "Meneer, hoe word je tovenaar? Ik zou het graag willen leren."

De man lacht. "Kom met me mee. Als je bij me blijft, leer ik je toveren." "Dat kan niet",

zegt Nana. "Hij moet naar school. Hij is pas negen jaar. Hij kan niet met wildvreemde mensen meegaan."

De tovenaar zegt: "Jammer."

Plotseling trekt hij een kleurige doek uit zijn mouw. Hij gooit de doek over Ram. Hij roept:

"Adjie, badjie, djadjie! Klaroen, kronto, koendoe!

"Wat praat je?", roept Nana boos.

De tovenaar trekt de doek weg. Ram is verdwenen!

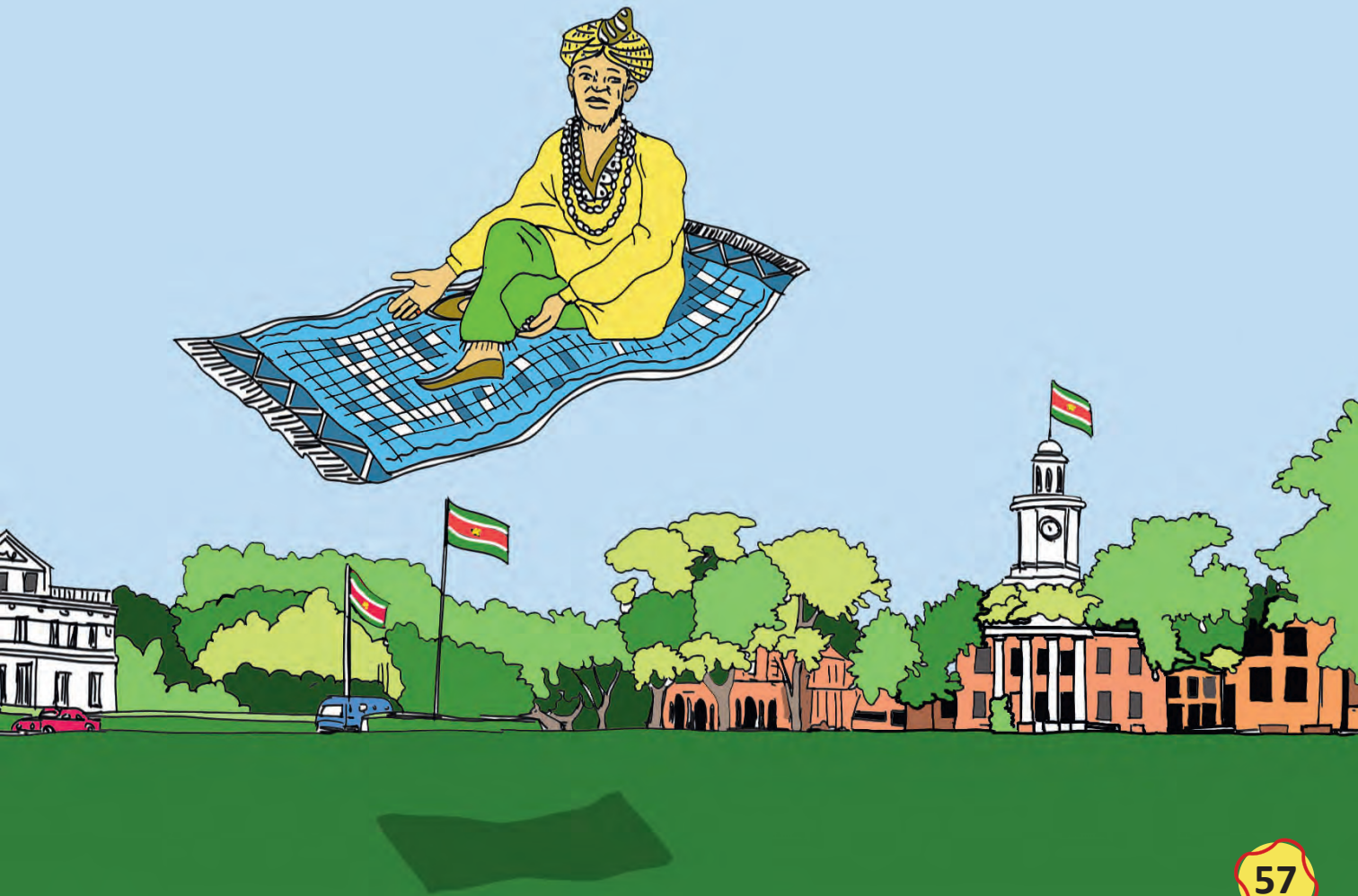
Opa schrikt zich wild. Zijn kleinzoon is weg. "Ram, Ram!", roept hij.

Hij grijpt de tovenaar bij zijn arm. “Wat heb je met Ram gedaan?”

De tovenaar strekt zijn andere arm in de lucht en roept luid: “Iekie, tiekie, takkie, toom! Ram zit in de boom!”

Hij wijst naar de grote mahonieboom aan de rand van het plein. Ram zit op een brede tak. “Alles is goed met me, hoor”, roept hij. Hij klimt naar beneden en loopt terug naar de plek waar de tovenaar zijn show geeft. De toeschouwers klappen. Nana klapt niet. Hij is te veel geschrokken. De tovenaar haalt geld op met een koperen schaal. Daarna neemt hij plaats op een lichtblauwe papaya. De mat stijgt langzaam op. De tovenaar zweeft weg over het plein naar de rivier.

“Daag”, roept Ram. “Als ik groot ben, word ik tovenaar.”



Tante Nesta had een katje gevonden bij de bosrand. Ze was gaan kijken naar een mooie palulu, toen ze het katje hoorde huilen. Hij zat daar helemaal alleen. Tante had om zich heen gekeken om te zien of ze de moederkat zag. Maar het katje was echt alleen en verlaten. Tante had hem toen maar mee naar huis genomen. Het katje was piepklein. Hij had een zachte, donkere vacht, een mooie, lange staart en kleine, spitse oortjes. Zijn ronde ogen waren een beetje blauw en een beetje groen. Tante noemde het katje Tigri. Ze gaf hem sardien en kocht speciale brokjes voor katjes.

Meestal was Tigri buiten op het erf. Hij vond het leuk om vliegen te vangen. Hij sloop op zijn kleine pootjes. Als hij bij de vlieg was, sloeg hij een klauw met uitgestoken nagels uit. De vlieg vloog op en Tigri sprong! Maar de vlieg kwam weg. Dan wachtte Tigri op de volgende die langs kwam vliegen. Zo kon hij de hele dag bezig zijn.

Tigri werd snel groot. Op een dag ving Tigri een vogeltje. Tante schrok!

“Deze kat, hoor!”, zei ze. “Hij doet alsof hij geen eten krijgt. Waarom laat hij die vogeltjes niet met rust?”

Maar Tigri ving nog meer vogels. Bijna elke dag eentje.

En vaak ook een rat of een hagedis.

Tigri was nu een flinke kat geworden. Met stevige poten, een glanzende vacht en nog steeds die mooie lange staart. Hij had ook andere gewoonten gekregen.

Nu lag hij niet meer bij de voordeur, maar klom hij in de manjaboom. En daar ging hij op een dikke tak liggen.

Soms was hij een paar dagen niet thuis. Steeds langer bleef hij weg. Totdat tante hem niet meer zag. Pas na een hele tijd kwam Tigri terug.

Op een dag stond hij bij de deur te snuffelen. Hij kwam tante groeten. Maar tante schrok! Nu niet van een vogeltje in zijn bek, maar van zijn staart! En wat was hij groot geworden! Snel deed tante de deur dicht. Met grote ogen keek ze uit het raam naar Tigri!

Haar hart bonsde hard. Ze wilde het raam ook dichtdoen, maar ze stond te trillen en kon zich niet verroeren. Tigri stond lekker in de zon te doezelen.

Zijn lichaam leek wel uitgerekte. Zijn poten waren stevig en sterk. En zijn staart was zeker een halve meter lang! Tigri was een tigrikati geworden.



Een jong muisje woonde met zijn moeder, broertjes en zusjes in een klein holletje. Toen hij iets groter werd, begon het holletje hem te benauwen. Hij wilde erop uit. Zijn moeder zei: “Probeer het eens, maar ga niet te ver. Buiten schuilt er overal gevaar.” Het muisje ging naar buiten. Het beviel hem goed. Er was veel licht en ruimte. Hij zag geen gevaar. Hij zei tegen zijn moeder. “Ik ga een beetje verder. Ik wil graag de wereld leren kennen.” Zijn moeder zei: “Probeer het maar. Maar let goed op. De wereld is vol gevaar.”

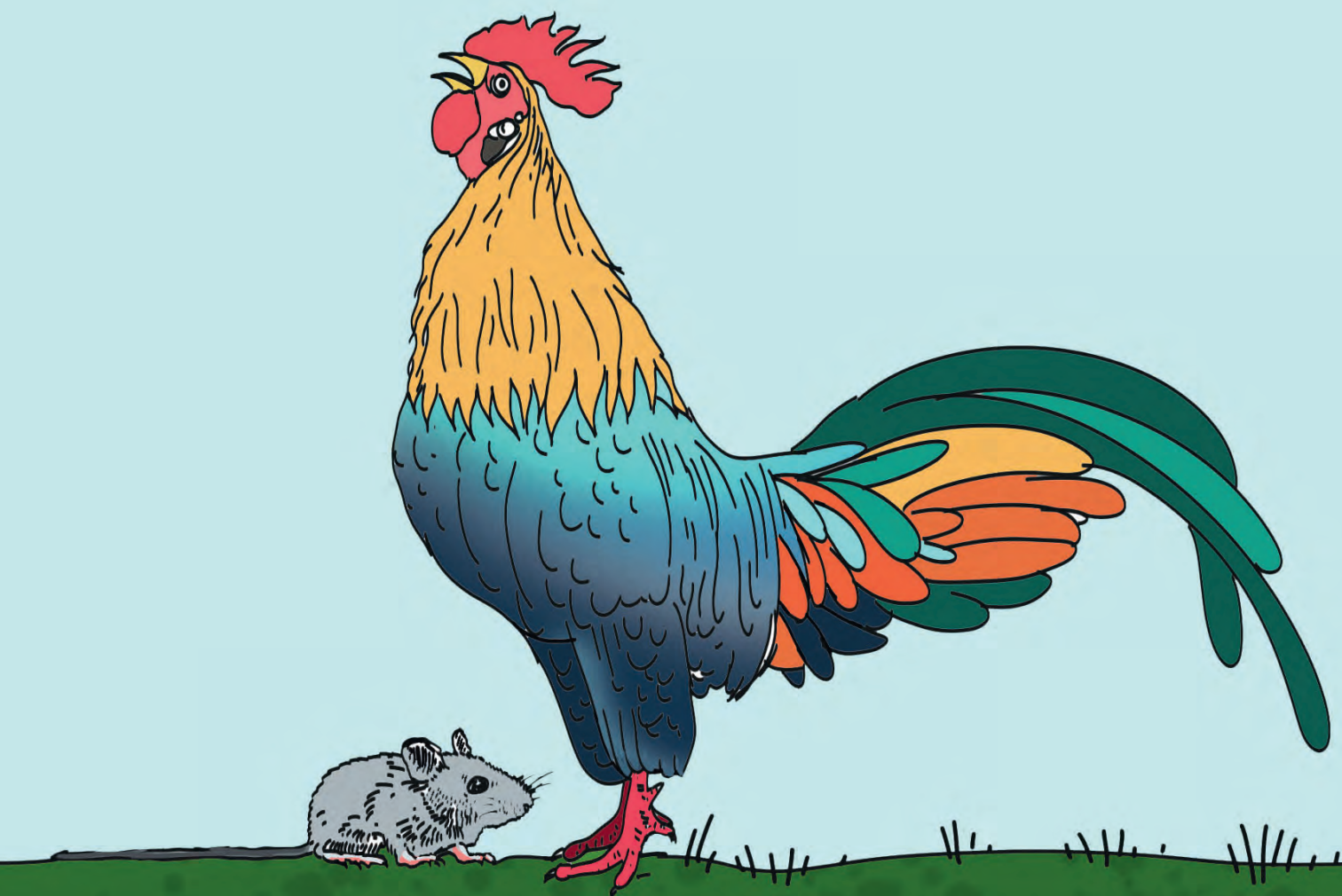
Dit keer duurde het een paar dagen voor het muisje terug keerde. Hij zei tegen zijn moeder: “Dit keer was nog prachtiger dan de vorige keer. Zal ik u eens vertellen wat ik allemaal beleefd en gezien heb?”

De moedermuis was blij dat haar zoon heelhuids terug was. Ze riep de broertjes en zusjes erbij. Die moesten er binnenkort ook op uit. Ze konden wel wat leren van de ervaringen van hun broer.

Die vertelde: “Ik kwam in een enorme schuur. Die was wel honderdduizend keer zo groot als ons holletje. Er was daar een vreemd dier. Op zijn kop was hij vuurrood en aan zijn voeten had hij scherpe punten. Hij had twee vleugels. Daarmee sloeg hij wild om zich heen. Ik was bang dat hij mij wilde doodslaan. Dan schreeuwde hij ‘Kokkelediako’. Je kon hem huizen ver horen. Het geluid deed pijn aan mijn oren. Dat is een heel gevaarlijk dier, nietwaar mama?”

Voordat moedermuis iets kon zeggen, vertelde de jonge muis verder: “Er was daar ook nog een ander dier. Die zag er heel vriendelijk uit. Zijn ogen glansden als een sterren. Hij liep zo zacht, dat je hem helemaal niet kon horen. Hij ging vaak zitten en streek dan zijn zachte haartjes glad. Hij likte zijn pootjes en streek zich daarmee door zijn gezicht. Ach, dat was zo’n lief dier. Ik zou graag naar hem toegegaan zijn en met hem gespeeld hebben. Als dat grote dier met die vleugels er maar niet geweest was! Dat beest maakte mij zo bang, dat ik dadelijk wegliep.”

De moedermuis kon zich niet meer inhouden. “O, mijn kind!”, riep ze. “Wees blij, dat je weggelopen bent. Het dier dat je aardig vond, is onze grootste vijand. Hij voedt zich met muizen. Dat ander dier, die schreeuwer, zou je niets kwaads gedaan hebben.”



Kwame is een jongen uit Kajapati. Hij is naar Paramaribo gekomen om een paar dagen bij familie te blijven. Het is vakantie. Hij hoeft niet naar school.

Kwame is voor het eerst in Paramaribo.

Hij heeft een oudere neef. Die heet Johan. Johan verdient in de vakantie wat centen door schaafijs te verkopen. Zijn karretje heeft hij tweedehands gekocht. Hij heeft het opnieuw geverfd, in de kleuren van de Surinaamse vlag.

Hij heeft er ook een fayalobi op geschilderd. Later wil Johan schilder worden.

“Wil je mee schaafijs verkopen”, vraagt hij aan Kwame.

Kwame wil dolgraag mee. Hij is al uitgekeken op het kleine erf waar zijn familie woont.

Ze gaan eerst naar de ijsfabriek. Daar koopt Johan een stang ijs. Dat is een groot blok ijs.

De flessen stroop en de schaaf staan al op de schaafijswagen.

“Nu moeten we een leuk plekje zoeken om te staan”, zegt Johan. “Laten we naar het Mahonieplein gaan. Daar kan je in de schaduw staan. En daar komen veel mensen.”

Terwijl Johan het karretje vooruit stoot, loopt Johan naast hem. Hij mag met een bel rinkelen. Als hij mensen ziet, roept hij: “Schaafijs, schaafijs! Lekkere schaafijs!”

Een mevrouw met twee kinderen steekt haar hand op.

“Ho, ho. Kan ik ijs kopen?”, vraagt ze. Johan zet de achterste poten van de kar neer.

“Natuurlijk mevrouw.” Hij haalt de doek, die over het ijs ligt, weg en begint te schaven.

De kinderen willen een combinatie van rode en groene stroop over hun ijs.

“Voor mij niet te zoet”, zegt de vrouw. “Ik doe aan de slanke lijn.”

Als ze op het plein zijn, rinkelt Kwame weer met de bel.

Hij roept weer. “Schaafijs, schaafijs! Lekkere schaafijs!”

Er komen een paar mensen aangelopen.

“Je roept goed”, zegt Johan.

Als het even rustig is, zegt Johan dat Kwame een ijsje voor zichzelf moet schaven.

Hij doet het voor. Je moet de schaaf drukken op het ijs en naar voren bewegen.

Dan komt het ijs in de schaaaf. Als de schaaaf vol is, kan je hem openklappen.

Het ijs doe je dan in een bekertje. Johan schenkt stroop over het ijsje.

“Die is voor mij”, zegt hij. “Schaaf jij nu jouw ijsje.”

Kwame beweegt de schaaaf over het ijs. Na een paar keer, krijgt hij de slag te pakken.

Hij doet het ijs in een beker. Hij wil gele stroop. Een rietje erin. Klaar is kees!



In de trens achter het erf van Edwin zwommen een vadergans, een moedergans en zes ganzenkindertjes. Ze kwamen vaak op het erf. Vooraan de vader, daarachter de moeder en daarachter alle kindertjes. Dat was een aardig gezicht. Acht op een rijtje.

Dan riepen ze aldoor: “Kwak-kwak-kwak-kwak!”

Op een morgen kreeg Edwin wat oud brood van zijn moeder om de ganzen te voeren.

Hij ging naar de trens en riep: “Kwak-kwak-kwak!”

Daar kwamen de ganzen al. Edwin brak het brood in kleine stukjes en strooide het rond.

De dieren hadden gauw alles opgegeten. Maar ze wilden meer.

Ze bleven om Edwin heenlopen.

“Op!”, riep hij.

De ganzen waggelden roepend om hem heen.

“Domme beesten”, riep hij “alles is op!”

Edwin nam een handvol steentjes. Die gooide hij naar de ganzen. De dieren dachten eerst dat de steentjes stukjes brood waren. Ze pikten ernaar. Maar dan lieten zij ze gauw weer uit de bek vallen.

Edwin begon te treiteren. Hij gooide de steentjes op hun kop en rug. De ganzen schrokken en liepen waggelend weg. Achter elkaar schoven ze de trens in. Edwin liep ze al stenen gooiend achterna. De stenen ploften vlak bij de kleintjes in het water neer.

Ze snaterden angstig. De ganzen kropen even verder het water weer uit. Edwin liet ze niet met rust. Hij bleef de ganzen opjagen.

“Raak!”, schreeuwde hij als een steen een gans raakte.

Totdat de vadergans bleef staan. Hij stak zijn kop met zijn lange nek vooruit. Hij deed zijn bek wijd open en snaterde luid van kwaadheid. Edwin zag het wel, maar hij bleef doorplagen. Hij raakte de kop van het kleinste gansje met een steen.

Kermend kroop het beestje in elkaar.

De vadergans waggelde niet meer. Met een sprint vloog hij op Edwin af.

Edwin schopte, maar daar was de grote gans niet bang voor.

Zijn snavel pikte de kwajongen flink in zijn been.

“Help!”, schreeuwde Edwin. Wankelend rende hij weg.

De gans vloog hem achterna. Hij haalde hem in. Hij sloeg met zijn vleugels. Bam!

Daar lag Edwin op de grond. Hij schopte en hilde van angst.

Pik, pik pik, deed de gans. Drie flinke pikken in Edwins been. Toen ging hij terug naar zijn vrouw en kinderen. Ze kropen gauw de trens in, ver weg van de boosdoener.

De buurman had alles gezien. Hij zei: “Je bent een laffe jongen, Edwin.

Die gans is dapperder dan jij.”



Een gans en een ezel waren allebei,
boos om wat men van hen zei.

De gans snaterde: "Ze noemen mij dom."
De ezel balkte: "Mij vinden ze stom."

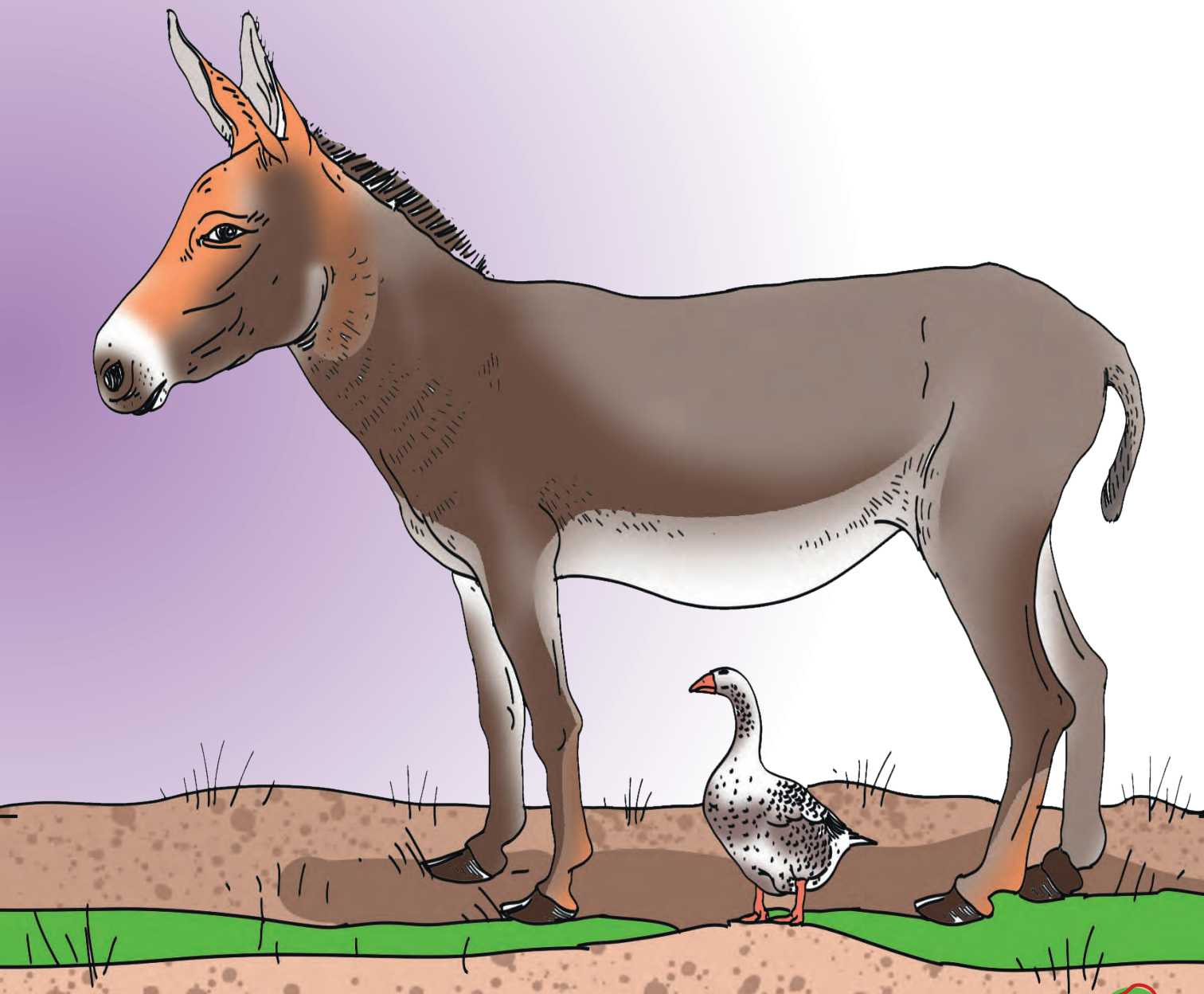
Waarom, waarom, waarom?
noemen de mensen ons dom?

De gans zei: "Ik ben op de ganzenschool geweest.
Ik ben een heel verstandig beest"

De ezel zei: "Ik kan zware lasten dragen.
Dat kan je niet een ieder vragen."

Waarom, waarom, waarom,
noemen de mensen ons dom?

Het doet ons veel verdriet,
want domme dieren zijn we niet.



“Pa, wat vond jij nou het lekkerste eten toen je een kind was?”, vraagt Riesje.

Pa hoeft niet lang na te denken. “Groene manja met lotis. Ay boy, ik heb die manja’s gegeten! Op het erf van mijn opa groeide een manjaboom. Roodborstjes waren het. Elke middag maakten mijn neef Ricardo en ik lotis. Het water loopt me nog in de mond als ik eraan terugdenk.”

Riesjes broer, Fredje, zegt: “We hebben ook een manjaboom. Die heeft groene manja’s. Pa, leer ons lotis maken nò.”

“Oké”, zegt Pa.

Hij pakt een blaadje en een pen. Hij schrijft daarop wat ze nodig hebben: bruine suiker, donkere ketjap, een verse peper en natuurlijk: groene manja’s.

Riesje kijkt rond in de keuken. De ketjap en de suiker staan in de voorraadkast. Een peper vindt hij in de ijskast. Nu alleen de manja’s nog. “Die hangen aan de boom”, zegt Fredje. De jongens lopen samen met hun vader naar buiten. Het erf is groot. Er groeien zeker tien verschillende bomen. Ze stoppen even bij de pommerakboom. Hij staat in bloei.

Prachtig is het. Onder de boom ligt een tapijt van fluweelzachte, rozerode bloemsteeltjes. “Ruiken jullie eens”, zegt Pa diep ademhalend. De jongens steken hun neus wijd open omhoog. “De echte pommerakgeur”, zegt Pa met een verrukt gezicht.

“Trouwens, weten jullie dat pommerak met zout ook heel lekker is. Gewoon de pommerakken in stukjes snijden en een beetje zout en een beetje azijn erbij doen.”

“Jammer dat we nog geen rijpe pommerakken hebben”, zegt Fredje.

Pa zucht teleurgesteld. “We zullen nog even daarop moeten wachten.”

Ze lopen door naar de manjaboom. Die staat in een hoek van het erf. Pa wijst naar een tros die laag hangt.

“Die manja’s zijn mooi groen, goed voor lotis”, zegt Pa. “Het zijn aromanies. Deze manja’s zijn groot en zoet als ze rijp zijn. Ze hebben geen vezels, zoals roodborstjes of teté.

Aan twee hebben we meer dan genoeg voor ons allemaal.

Van groene manja moet je niet te veel eten, anders word je misselijk, of krijg je zure tanden.” Als ze terug zijn in de keuken, gaan ze aan het werk. Riesje schilt en snijdt de manja’s in stukken. Fredje stampt de peper fijn en mengt die met suiker en ketjap. Pa geeft aanwijzingen. Nog geen vijftien minuten later zitten ze aan tafel te smullen. Heerlijk! Ze genieten van lekkers uit de boom.



Dietrich was een erg slordige jongen. Zijn boeken lagen op de grond en zijn modderige schoenen zette hij op de tafel. Hij stak zijn vingers in de pot met pindakaas en morste inkt op zijn beste kleren. Er kwam geen eind aan zijn slordigheid.

Ten einde raad nodigde zijn moeder de beste vuilnisman van de stad uit.

De vuilnisman was heel wat gewend, maar schrok toch toen hij het huis binnenkwam. Dietrich zat tussen vuile kleren, etensresten, gevlekte boeken en stof dat al jaren niet was weggeveegd.

“Wat een varkensstal!”, riep hij. “Dit kan niet langer zo.”

Hij stapte over een stapeltje ongewassen kleren heen en pakte Dietrich bij de arm.

“Ga even bij je broertje blijven. Dan zal ik hier de kamer eens opruimen.”

“Ik heb geen broertje”, zei Dietrich.

“Jawel,” antwoordde de vuilnisman. “Je kent hem niet, maar hij kent jou wel.

Ga maar naar buiten. Hij komt zo.” De man duwde Dietrich naar buiten.

Na enige tijd kwam er een konkoni aangewipt.

“Ben jij mijn broertje?” vroeg Dietrich.

“Ik begrijp niet hoe je erbij komt”, zei de konkoni. “Mijn vel is schoon en zacht.”

Hij wipte weg. Toen kwam er een vogel aanvliegen.

“Ben jij mijn broertje?” vroeg Dietrich. “Hou toch op”, zei het vogeltje.

“In de hele omgeving is niemand netter dan ik. Iedereen bewondert mijn eitjes, die zo glad en mooi zijn.” Toen kwam er een grote poes aanstappen.

“Ben jij mijn broertje?” vroeg Dietrich weer.

De poes zei hooghartig: “Ik heb in mijn familie geen enkel lid zoals jij. Wij likken onszelf de hele dag. Wij zijn de schoonste beesten in het land.”

Toen kwam er een varken aanwaggelen.

“Zo broertje”, knorde hij meteen.

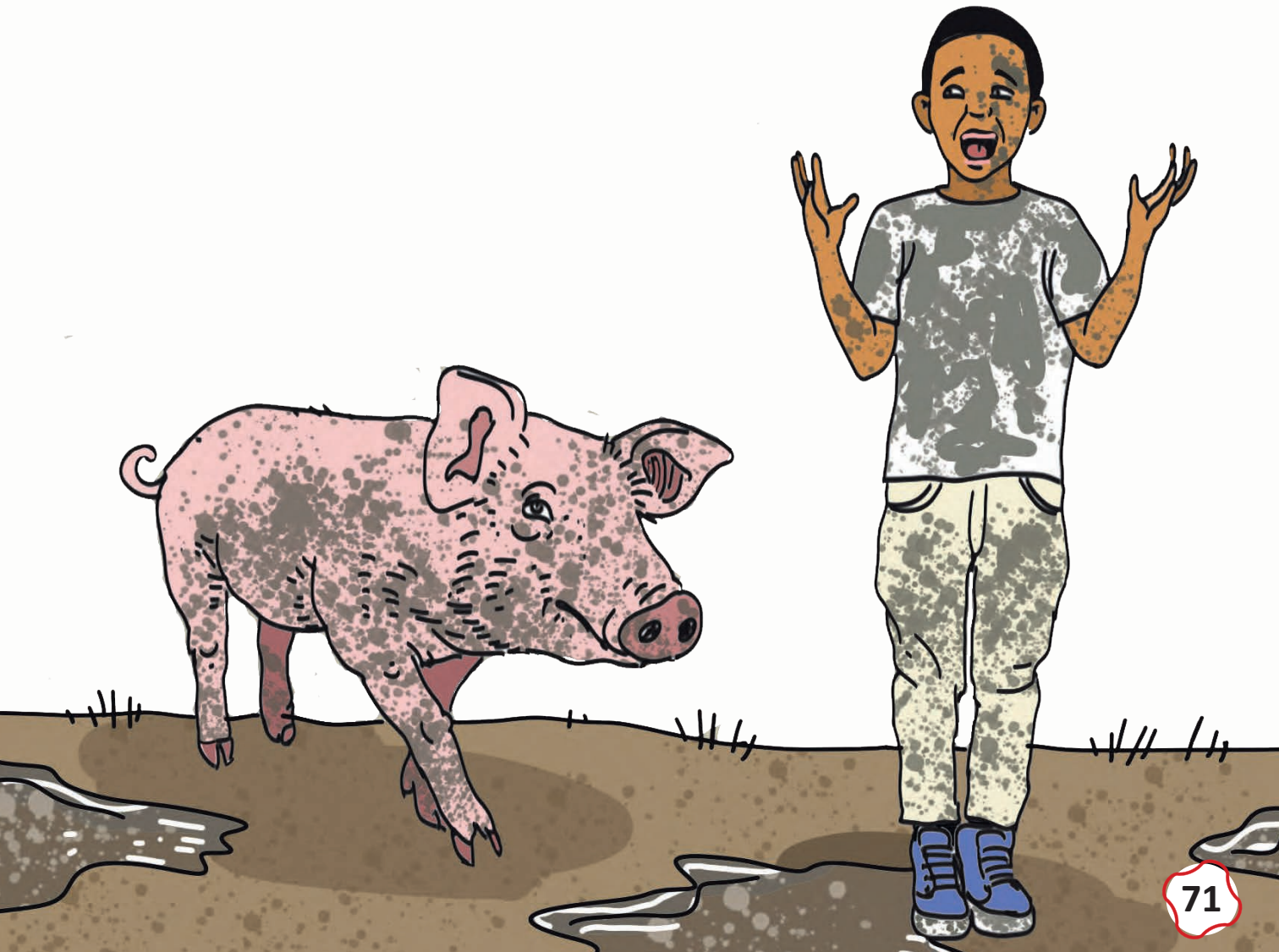
“Ik ben je broertje niet”, zei Dietrich.

“O jawel”, zei het varken. “Ik herkende je meteen. Ga mee lekker rollen in de modder.”

“Ik houd niet van modder”, antwoordde Dietrich.

“Maak dat de kat wijs”, zei het varken. “Kijk eens naar je gezicht, je handen, je voeten! Ga mee, dan krijg je ook wat schillen uit onze trog.” “Ik wil geen varkenseten”, hilde Dietrich. Toen kwam de vuilnisman naar buiten. “Alles is opgeruimd”, zei hij. “Zo moet het blijven. Wil je bij je broertje blijven of terug bij je moeder?”

“Naar moeder! Voortaan zal ik netjes zijn!” riep Dietrich. Hij rende het huis in. Het varken knorde. “Ga maar”, zei hij. “Des te meer eten zal er voor mij zijn.”



De vader van Esther heeft een nieuwe korjaal nodig. Hij is botoman.

Hij brengt mensen over de rivier heen en weer. Een korjaal kan je niet in de winkel kopen.

Een korjaal wordt gemaakt van een boomstam. Als iemand een korjaal nodig heeft, gaat hij eerst het bos in. Hij zoekt een goede boom uit. Eentje met een lange, rechte stam.

Natuurlijk dik genoeg en van het juiste hout.

Dan moet de boom gekapt worden. Of liever gezegd, omgezaagd. Hij moet van al zijn takken worden ontdaan. Daarmee helpen andere mannen van het dorp. Zij helpen ook om de gevelde boom naar het dorp te slepen.

Dit alles is al gebeurd en de boomstam voor de korjaal van Esthers vader ligt even buiten het dorp. De bast is weggehaald en het bovenste deel van de stam is eraf gezaagd met een kettingzaag. Dat heeft Baas Apensa gedaan. Hij is gespecialiseerd in het maken van korjalen. Niemand kan dat zo goed als hij. Je kan nu al een beetje zien dat de stam een korjaal wordt. Baas Apensa gaat de stam uithollen. Dat doet hij door de binnenkant uit te branden. Hij weet precies hoeveel hij moet uithollen. De bodem mag niet te dun zijn, en ook niet te dik. In een dunne bodem krijg je makkelijk gaten, en een dikke bodem maakt de boot te zwaar. Het duurt nog een paar weken, voordat de boot klaar is.

Esther telt de dagen. Elke dag gaat ze kijken hoe ver baas Apensa met het werk is.

Soms vindt hij haar een pottenkijker. Dan zegt hij: "Meisje, heb je geen werk om te doen."

Maar meestal vindt hij het wel leuk als ze er is. Dan legt hij haar uit wat er nog moet gebeuren. Hij moet nog zagen en schuren. Bankjes zetten en de voor- en de achterkant maken. De vader van Esther gaat zelf de boot verven en het houtsnijwerk aan de voorkant inkerven.

"Ik wil later ook korjalen maken", zegt Esther. Baas Apensa lacht:

"Dit is geen vrouwenwerk hoor. Het is echt zwaar. Je kan liever iets anders doen."

Maar Esther denkt dat ze het wel kan. Ze tilt de kettingzaag op.

“Afblijven”, roept baas Apensa. Hij geeft haar een oude pagaai en een stuk schuurpapier.
“Kijk”, schuur dit maar. Als het glad is, mag je het verven.”
Esther gaat op een houtblok zitten. IJverig schuurt ze de pagaai.



Eindelijk is het zover. De korjaal is klaar. De boot is prachtig geschilderd.

Aan de zijkant zijn er blauwe, witte en groene strepen geverfd. De boot heet Tukunari. Esther heeft haar vader geholpen om de naam op de boot te schilderen. Hij had gezien hoe mooi ze de oude pagaai had geverfd.

“Je hebt een goede hand”, zei hij. Hij had de naam met een stift op de boot geschreven. Esther mocht met een dikke penseel rode verf tussen de lijntjes aanbrengen. Ze had heel goed haar best gedaan. De verf mocht niet buiten de lijntjes gaan. Vader gaf haar een complimentje toen ze klaar was. “Dat heb je prachtig gedaan.” Vandaag wordt de korjaal te water gelaten.

Een paar mannen slepen hem naar de waterkant. Eerst spuiten ze bier op de boot.

Dat is om de boot een goede toekomst toe te wensen. De mannen zijn vrolijk.

De vader van Esther is ook vrolijk. Hij is trots op zijn nieuwe boot.

De binnenkant van de boot is lichtblauw geverfd. De bankjes zijn ook lichtblauw.

De boot heeft zeven bankjes met een rugleuning. Twee bankjes hebben geen leuning.

De rugleuningen kunnen worden weggehaald als de mensen in de boot naar hun plaats moeten gaan. De vader van Esther zit bij de buitenboordmotor. Op de eerste vaart gaan Esther, haar moeder, neefjes en nichten en een paar vrienden van haar vader mee.

Esthers vader start de motor. Daar gaan ze. Hij vaart even heen en weer langs de aanlegsteiger van het dorp. De mensen aan de kant zwaaien. Esther en haar neefjes en nichtjes zwaaien terug. Dan zet vader koers naar Guyaba. Dat dorp is een half uur varen stroomopwaarts.

Esther en haar nichtje Samantha delen een bank. Samantha zit rechts en Esther zit links.

“Kijk, apen!”, wijst Samantha. Hoog in de bomen aan de kant van de rivier springen apen van tak naar tak.

“Ze komen naar onze nieuwe boot kijken”, zegt Esther.

Er komt een boot uit de tegenovergestelde richting.

Als de boten elkaar passeren, groeten de inzittenden elkaar.

“Odi-o”, roepen ze.

Op Guyaba is er een toeristenverblijf. De eigenaar van komt naar de nieuwe boot kijken.

“Mooie boot, man”, zegt hij tegen vader. “Mijn gasten zullen graag tochtjes met je willen maken. Kom morgen maar direct. Dan heb ik al een groepje voor je.”

Vader glundert. De nieuwe boot brengt nu al geluk.



